

BANK SPÓŁDZIELCZY

55-140 Żmigród

ul. M. Konopnickiej 1-3

tel. 71 380 61 00, 71 385 35 50

fax 71 385 30 10, 71 380 61 14

NIP 915-000 71-400-111-111 Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie podlegająca ujawnieniu na dzień 31.12.2020 roku

---

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej Banku
Spółdzielczego w Żmigrodzie podlegająca ujawnieniu
na dzień 31.12.2020 roku**

Żmigród, lipiec 2021

I. Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR), innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, Ustawy Prawo bankowe, jak również Polityki Informacyjnej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, udostępnionej na stronie internetowej Banku (www.bszmigrod.com.pl).

Informacje dotyczące adekwatności kapitałowej zostały sporządzone w ujęciu indywidualnym i przeznaczone są dla uczestników rynku, a także innych podmiotów, bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji.

II. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie (zwany dalej Bankiem) jest bankiem detalicznym z polskim kapitałem. Bank obsługuje zarówno osoby prywatne, jak i rolników, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz samorządy terytorialne. Bank oferuje proste produkty bankowe, a skala działalności handlowej jest nieznacząca. Zakres działalności Banku określa Statut Banku, udostępniony na stronie internetowej Banku (www.bszmigrod.com.pl).

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie posiada osobowość prawną i jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U.2019.613),
- 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U.2019.2187),
- 3) ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U.2019.1285),
- 4) innych ustaw, uchwał i rekomendacji wydanych przez organ nadzoru oraz Statutu Banku.

Bank wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000127384.

Bank działa na terenie powiatów: trzebnickiego i wołowskiego.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie działa również na terenie powiatów: górowskiego, lubińskiego, legnickiego, milickiego, oleśnickiego, średzkiego, wrocławskiego oraz miasta na prawach powiatu Wrocław z terenu województwa dolnośląskiego, a także rawickiego z terenu wojewódzkiego wielkopolskiego.

Siedziba Banku znajduje się w Żmigrodzie, na ul. Marii Konopnickiej 1/3. Bank prowadzi działalność w ramach następującej struktury organizacyjnej:

- Centrala Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie, przy ul. M. Konopnickiej nr 1-3, wraz z Wydziałem Finansowo-Księgowy, przy ul. Wojska Polskiego 13-14/1c,
- Oddział w Wińsku, przy ul. A. Mickiewicza nr 16 - Oddział w Wińsku,
- Oddział w Wołowie, przy ul. J. Piłsudskiego nr 27,
- Punkt Kasowy w Lubiążu ul. Mickiewicza nr 1.

Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. na podstawie zawartej Umowy Zrzeszenia oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zapewniającego wypłacalność oraz płynność jego uczestnikom.

Bank nie należy do banków systemowo istotnych, stosuje Polskie Standardy Rachunkowości.

Bank nie jest wobec innej instytucji podmiotem dominującym, ani podmiotem zależnym, tak więc nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

Nawiązując do Art. 111a Prawa bankowego z dnia 29 sierpnia 1997 r. Dz. U. Nr 140 poz. 939 z późn. zm. tekst jednolity z dnia z dnia 7 listopada 2016 r. Dz. U. z 2016 r. poz.1988, niniejsze sprawozdanie z działalności Banku, zawiera zalecane dodatkowe informacje:

1. Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie nie działa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a dokładnie, zgodnie ze Statutem, prowadzi działalność na terenie Województwa dolnośląskiego i wielkopolskiego.
2. Stopa zwrotu z aktywów obliczona, jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej wyniosła za 2020 r. 0,28 %.
3. Przychód w 2020 r. wykazywany w sprawozdaniu finansowym wyniósł 4 340 tys. zł.
4. Liczba pracowników w 2020 roku wyniosła 28 pełne etaty.
5. Zysk przed opodatkowaniem w 2020 r. wyniósł 401 tys. zł.
6. Podatek dochodowy 53 tys. zł.
7. Bank w 2020 r. nie zawarł umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1 Ustawy Prawo Bankowe.
8. System zarządzania, w tym system zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także informację o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa.

III. Oświadczenie Zarządu

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie dotyczące zapewnienia, że stosowane w Banku systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, zawierające ogólny profil ryzyka Banku, stanowi załącznik nr 1 do niniejszej „Informacji”.

IV. Zasady zarządzania

Zarząd jest organem zarządzającym Bankiem, wybieranym przez Radę Nadzorczą na czas nieokreślony.

Zarząd uprawniony jest do prowadzenia spraw Banku i reprezentowania go na zewnątrz w zakresie wszelkich czynności związanych z prowadzeniem przez Bank działalności gospodarczej, jak również w sprawach dotyczących działalności Banku, jako Spółdzielni.

Pracą Zarządu kieruje Prezes.

Działalność Zarządu Banku oceniana jest kwartalnie przez Radę Nadzorczą (Zarząd składa RN kwartalnie sprawozdania, natomiast RN ocenia Zarząd cyklicznie pod względem odpowiedzialności i raz w roku zgodnie z kryteriami Polityki wynagrodzeń) oraz corocznie przez Zebranie Przedstawicieli, które członkom Zarządu udziela imiennego absolutorium.

Polityka określa zasady zapewnienia odpowiedzialności Zarządu Banku i Rady Nadzorczej oraz różnorodności w składzie Zarządu, w szczególności zasady weryfikacji czy posiadają

nieposzlakowaną opinię; posiadają wystarczający poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, aby wykonywać swoje obowiązki, działają w sposób uczciwy i etyczny, zachowując niezależność osądu, poświęcają wystarczającą ilość czasu na wykonywanie swoich obowiązków w Banku; w przypadku członków Rady Nadzorczej czy posiadają status osoby niezależnej od Banku, czy posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych i czy posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie bankowości i usług świadczonych przez Bank.

Indywidualnej ocenie odpowiedniości podlega każdy kandydat/członek organu Banku, Kolegialnej ocenie odpowiedniości podlega każdy z organów Banku. Ocena dokonywana jest, co dwa lata.

Ostatnia ocena członków Zarządu oraz Zarządu, jako organu kolegialnego była przeprowadzona przez Radę Nadzorczą w dniu 05.06.2020r. W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Zarządu, Rada Nadzorcza ocenia spełnianie wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe, tj. jego rzeczywiste kwalifikacje jak i reputację, natomiast w ramach oceny kolegialnej Zarządu Banku działającego, jako organ, Rada ocenia ostrożne i stabilne zarządzanie Bankiem, a także reputację Banku, jako pochodną działań członków Zarządu Banku. Za rok obrotowy 2019, Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedność Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie oraz jego członków w trakcie kadencji.

Zarówno wykształcenie formalne, jak i przebieg ścieżki zawodowej potwierdziły wysokie kompetencje poszczególnych Członków Zarządu. Nie odnotowano także działań, które w jakikolwiek sposób mogłyby lub wpłynęły negatywnie na reputację Banku. W ocenie Rady Nadzorczej, Zarząd Banku, jako organ kolegialny w 2019 roku zarządzał Bankiem w sposób ostrożny i stabilny.

Ocena odpowiedniości Rady Nadzorczej oraz Członków Rady Nadzorczej za rok 2019 została dokonana przez Zebranie Przedstawicieli w dniu 26.06.2020r.

W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Rady Nadzorczej podlegają ocenianie jego kwalifikacje, reputacja uczciwość i rzetelność (wymogi określone w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe), a także niezależność oraz wiedzy i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych.

Rada Nadzorcza, jako organ kolegialny, wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej otrzymali ocenę pozytywną.

Komitety Rady Nadzorczej:

Z uwagi na skalę działania Banku, nie powołano oddzielnego komitetu ds. ryzyk w skład, którego wchodziłoby członkowie Rady Nadzorczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 11.05.2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym, w Banku funkcjonuje Komitet Audytu.

Ocena Komitetu Audytu dokonywana jest przez Radę Nadzorczą odbywa się zgodnie z kryteriami zawartymi w „Metodyce oceny odpowiedniości członków organów podmiotów nadzorowanych” opublikowanej przez Komisję Nadzoru Finansowego 27 stycznia 2020 roku (ze zm.).

Rada Nadzorcza dokonała oceny spełnienia przez Komitet Audytu i jego członków wymogów. Ocena odbywała się zgodnie z kryteriami zawartymi w „Metodyce oceny odpowiedniości członków organów podmiotów nadzorowanych” opublikowanej przez Komisję Nadzoru Finansowego 27 stycznia 2020 roku (ze zm.) i miała postać:

- a) oceny wtórnej - na podstawie oświadczeń złożonych przez członków Komitetu Audytu, zgodnie ze wzorem stanowiącym Załącznik nr 3 do Regulaminu.

- b) oceny zbiorowej Komitetu Audytu –po przeprowadzeniu oceny indywidualnej członków Komitetu Audytu.

Rada Nadzorcza jednogłośnie przyjęła uchwałę nr 22/5/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie oceny odpowiedności wtórnej Członków Komitetu Audytu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie oraz zbiorczej oceny odpowiedności Komitetu Audytu określonej w Regulaminie Komitetu Audytu w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie

Rada Nadzorcza na podstawie oceny spełnienia wymagań przez poszczególnych członków Komitetu audytu pozytywnie oceniła spełnienie wymogów w zakresie oceny zbiorczej Komitetu Audytu określonych w Ustawie z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

V. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do Zarządu i Rady Nadzorczej

Przepływ informacji dotyczących ryzyka w Banku jest sformalizowany i regulowany wewnętrznymi regulacjami Banku, w tym Instrukcją Sporządzania Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie. Regulacje Banku określają komórki odpowiedzialne za sporządzenie raportów, zakres raportów, odbiorców, częstotliwość oraz terminy sporządzenia informacji zarządczej. Opracowywane w Banku raporty obejmują wszystkie rodzaje ryzyka uznane za istotne oraz system kontroli wewnętrznej.

Zakres i częstotliwość raportowania są zróżnicowane w zależności od przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych oraz bieżących potrzeb Banku. Proces raportowania dostosowany jest do skali narażenia Banku na ryzyko oraz jego zmienności, zapewnia możliwość podejmowania przez Zarząd i Radę Nadzorczą decyzji, w tym odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Zarząd Banku otrzymuje poszczególne raporty w okresach miesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych, natomiast Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych, półrocznych i rocznych.

System bieżącego informowania ukierunkowany jest na powiadamianie członków Zarządu o zaistniałych zdarzeniach ryzyka oraz ograniczanie zagrożeń wynikających z tych zdarzeń.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność raportów sporządzanych dla organów Banku zapewnia funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej.

VI. Cele i strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Informacje podstawowe

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form zapobiegania zagrożeniom i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. Kontrolowanie wpływu ryzyka na działalność Banku jest jednym z kluczowych celów zarządzania Bankiem, a poziom ryzyka stanowi istotny składnik procesów planistycznych.

W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem, Zarząd Banku:

- 1) wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
- 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na bezpieczne i efektywne zarządzanie ryzykiem,
- 3) wdraża sformalizowany system zarządzania ryzykiem, na który składa się identyfikacja ryzyka, jego pomiar i ocena, kontrola, monitorowanie oraz raportowanie o ryzyku.

Zarządzanie ryzykiem bankowym, poprzez utrzymanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego apetytu/tolerancji, ma na celu:

- 1) ochronę depozytów klientów,
- 2) ochronę wartości kapitałów Banku,
- 3) wsparcie Banku w prowadzeniu efektywnej działalności.

Apetyt/tolerancja na ryzyko określone są przez Bank poprzez wskaźniki ilościowe (limity) oraz jakościowe zasady zarządzania ryzykiem. Określony przez Bank apetyt/tolerancja na ryzyko oznacza możliwość poniesienia straty w zakresie akceptowanym przez Bank.

Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- **pierwsza linia obrony** (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie) - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- **druga linia obrony** (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie) - którą stanowi działanie: funkcję kontroli (ryzyka) - mającej za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji, a także komórki ds. zgodności,
- **trzecia linia obrony** - którą stanowi audyt wewnętrzny, realizowany przez SSOZ BPS.

Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

- działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem polegające na stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka i ich monitorowaniu, a także realizacji procesu zarządzania ryzykiem, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
- w ramach drugiej linii obrony zachowana jest niezależność między komórką ds. zarządzania ryzykiem, a komórką ds. zgodności;
- działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, w tym w zakresie ryzyka i ich monitorowaniu jest niezależne od pierwszej i drugiej linii obrony, przy czym kompetencje w przedmiotowym zakresie posiada jednostka zarządzająca Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1) Organy:

- Rada Nadzorcza, w tym Komitet Audytu;
- Zarząd;

2) Druga linia obrony:

- Komitet Kredytowy;
- Komórka ds. ryzyka - Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- Stanowisko Analityka Kredytowego;
- Stanowisko ds. Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji;
- Komórka ds. zgodności;
- Komórka ds. bezpieczeństwa;
- Inspektor Ochrony Danych;
- Komórka organizacyjno-administracyjna.

3) Pierwsza linia obrony – pozostałe komórki i jednostki organizacyjne Banku, w postaci:

- Główny Księgowy;
- Wydział finansowo księgowy;
- Naczelnik wydziału produktów bankowych;
- Wydział produktów bankowych;
- Zespół IT (ASI);
- Oddziały, Punkty Kasowe.

4) Audyt wewnętrzny - realizowany przez System Ochrony Zrzeszenia BPS).

Do podstawowych zadań poszczególnych uczestników systemu zarządzania ryzykiem należy:

Rada Nadzorcza - dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii zarządzania apetyt na ryzyko.

Komitet Audytu - monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej.

Zarząd Banku - odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku. W tym, w zakresie podziału kompetencji w Zarządzie.

Prezes Zarządu - nadzoruje zarządzanie ryzykiem na II linii obrony, w tym zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach zarządzania ryzykiem istotnym działalność komórki II linii obrony, w tym komórkę ds. ryzyka oraz działalność Komitetu Kredytowego. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku oraz systemu anonimowego zgłaszania naruszeń prawa i standardów etycznych;

- **Wiceprezes ds. finansowo-księgowych** – pełni nadzór nad podległymi komórkami organizacyjnymi stanowiącymi obszar generujący ryzyko (zarządzającymi operacyjnie ryzykiem na pierwszej linii obrony);
- **Wiceprezes ds. handlowych** - pełni nadzór nad podległymi jednostkami i komórkami organizacyjnymi stanowiącymi obszar generujący ryzyko (zarządzającymi operacyjnie ryzykiem na pierwszej linii obrony);

Komitet Kredytowy - uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa Regulamin działania Komitetu Kredytowego.

Komórki drugiej linii obrony – pełnią zadania związane z organizacją oraz nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem (niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem), w tym:

- **Komórka ds. ryzyka - Zespół zarządzania ryzykami i analiz** - monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Komórki to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- **Stanowisko Analityka Kredytowego** – uczestniczy w procesach zarządzania ryzykiem kredytowym na drugiej linii obrony, w tym procesach akceptacji ryzyka na drugiej linii obrony;
- **Stanowisko ds. Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji** - uczestniczy w procesach zarządzania ryzykiem kredytowym na drugiej linii obrony,
- **Komórka ds. bezpieczeństwa** – uczestniczy w procesach zarządzania ryzykiem operacyjnym i bezpieczeństwa na drugiej linii, obrony w zakresie związanym z funkcjonowaniem systemów IT oraz świadczenia usług płatniczych.,
- **Pozostałe komórki II linii obrony** – uczestniczą w procesach II linii obrony zgodnie ze swoimi zakresami zadań.

Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne Banku (pierwsza linia obrony) - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Audyt wewnętrzny (III linia obrony) – realizowany przez SSOZ BPS, ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (m.in. komórki ds. ryzyka, komórki ds. zgodności) oraz zgodności realizowanych procesów z regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.

System zarządzania ryzykiem w Banku dostosowany jest do profilu, skali i złożoności ryzyka oraz podlega bieżącemu dostosowywaniu do nowych czynników i źródeł ryzyka.

Wewnętrzne procedury, limity oraz metody identyfikacji i pomiaru ryzyka, w tym założenia testów warunków skrajnych, podlegają weryfikacji w celu dostosowania ich do przepisów prawa i standardów rynkowych, potrzeb Banku, w tym zmian wielkości i profilu ryzyka Banku oraz

otoczenia gospodarczego, w którym Bank działa. Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, a także rzeczywisty i/lub potencjalny wpływ na wynik finansowy oraz kapitały (fundusze), najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka uznanym przez Bank za ryzyko istotne jest ryzyko kredytowe.

Ocena istotności rodzajów ryzyka w banku na 2020 r. jest następująca:

Rodzaj ryzyka	Trwale istotne	Ocena istotności
Ryzyko kredytowe	TAK	ISTOTNE
Ryzyko rynkowe	TAK	NIE WYSTĘPUJE
Ryzyko operacyjne	TAK	ISTOTNE
- w tym ryzyko modeli		NIEISTOTNE
Ryzyko koncentracji, z tego:		ISTOTNE
koncentracji dużych ekspozycji		ISTOTNE
koncentracji w sektor gospodarki		NIEISTOTNE
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia		NIEISTOTNE
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy		NIEISTOTNE
koncentracji geograficznej		NIEISTOTNE
Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym		ISTOTNE
Ryzyko płynności		ISTOTNE
Ryzyko biznesowe		ISTOTNE
Ryzyko utraty reputacji		NIEISTOTNE
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej		NIEISTOTNE
Ryzyko rezydualne		ISTOTNE
Ryzyko kapitałowe		ISTOTNE
Ryzyko transferowe		NIE WYSTĘPUJE

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku, w tym osiągnięte wyniki finansowe. Pozycjami generującymi dla Banku najwyższy poziom ryzyka kredytowego są udzielone kredyty, a także zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowego poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- opracowanie procedur zawierających szczegółowe zasady pomiaru, monitorowania i oceny ryzyka portfela kredytowego,
- określenie poziomu apetytu na ryzyko kredytowe.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające zasady zarządzania ryzykiem kredytowym:

- 1) w ramach ogólnego ryzyka kredytowego:
  - Politykę zarządzania ryzykiem kredytowym;
  - Instrukcję zarządzania ryzykiem kredytowym.
- 2) w ramach ryzyka portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie:
  - Politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
  - Instrukcję zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 3) w ramach ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych:
  - Politykę zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych
  - Instrukcję zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

Poziom apetytu na ryzyko kredytowe

W celu zwiększenia bezpieczeństwa Bank ustalił w „Strategii zarządzania ryzykiem” apetyt na ryzyko. Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku.

Apetyt na ryzyko oznacza wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana. Pojemność ryzyka jest maksymalną wielkością ryzyka, którą Bank może ponieść i jest powiązana z alokacją kapitału.

Podstawowe założenia polityki zarządzania ryzykiem kredytowym

W celu minimalizowania poziomu ryzyka kredytowego Zarząd Banku ustala limity zaangażowań (tolerancję na ryzyko), w szczególności:

- 1) suma kredytów i pożyczek pieniężnych oraz innych wierzytelności Banku w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie nie może przekroczyć 22% funduszy własnych Banku;
- 2) pozostałe limity wewnętrzne stanowiące tolerancję na ryzyko zdefiniowane są w „Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym”.

Ustala się, że maksymalny okres kredytowania dla kredytów złotych wynosi 20 lat. W uzasadnionych przypadkach za zgodą Zarządu Banku okres kredytowania może zostać wydłużony.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie rozwija wspólne kredytowanie z innymi bankami spółdzielczymi w ramach konsorcjum bankowego, a w tym również z Bankiem Zrzeszającym.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie dąży do dywersyfikacji portfela kredytowego, przede wszystkim poprzez zawieranie konsorcjów bankowych z innymi bankami spółdzielczymi i Bankiem Zrzeszającym.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie opracowuje oferty kredytowe tak, aby zaspokoić wszystkie potrzeby klienta w celu uzupełnienia oferty kredytowej oraz korzysta z ofert opracowanych przez Bank Zrzeszający.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie poprzez Bank Zrzeszający nawiązuje współpracę z instytucjami finansowymi oferującymi linie kredytowe oraz dopłaty do oprocentowania kredytów.

System zarządzania ryzykiem kredytowym jest organizowany w Banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), których struktura oraz jednoznaczne przypisanie komórek do poszczególnych linii obrony, zostało ustalone w Regulaminie organizacyjnym.

Organy Banku i komórki organizacyjne zaangażowane w proces zarządzania ryzykiem kredytowym:

Organy Banku:

- a) **Rada Nadzorcza** – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym ze strategią i planem finansowym Banku; w tym **Komitet Audytu** – monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem;
- b) **Zarząd Banku** – odpowiada za zorganizowanie, wdrożenie i zapewnienie funkcjonowania skutecznego procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem;

Drugi poziom:

- a) **Zespół zarządzania ryzykami i analiz** – analizuje i monitoruje strukturę kredytów Banku w aspekcie ponoszonego ogólnego portfela ryzyka kredytowego oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie limitów i sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom Banku;
- b) **Stanowisko analityka kredytowego** – opracowuje i modyfikuje regulacje dotyczące produktów kredytowych oraz plany sprzedaży w zakresie ekspozycji kredytowych; dokonuje weryfikacji dokumentacji kredytowej pod kątem kompletności, poprawności i wiarygodności, w zakresie przekazanym przez Pion handlowy w ramach procesów kredytowych, odpowiada za procesy akceptacji ryzyka (w tym: analizy zdolności kredytowej klienta, ocena adekwatności zaproponowanego zabezpieczenia spłaty kredytu, ocena opłacalności kredytowanego przedsięwzięcia inwestycyjnego), oraz za przygotowywanie rekomendacji dotyczących podjęcia decyzji kredytowej, prowadzi rejestr odstępstw od przyjętych standardów postępowania, prowadzi dokumentację Komitetu Kredytowego,
- c) **Komitet Kredytowy Banku** - uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank;
- d) **Stanowisko ds. Monitoringu, Restrukturyzacji i Windykacji** – odpowiada za procesy monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców oraz terminowości, a także monitorowanie zabezpieczeń udzielonych kredytów, w tym również: dokonuje weryfikacja operatów szacunkowych, przedkłada Zarządowi propozycje w zakresie klasyfikacji należności do odpowiedniej grupy; odpowiada za tworzenie, dokonywanie przeglądów i aktualizowanie regulacji wewnętrznych normujących proces restrukturyzacji i windykacji, odpowiada za monitorowanie ryzyka kredytowego w zakresie ekspozycji zagrożonych, odpowiada za procesy restrukturyzacyjne i postępowania ugodowe, odpowiada za organizowanie i wykonywanie czynności windykacyjnych i przed windykacyjnych, podejmuje czynności przymusowej windykacji, w tym prowadzi współpracę z organami egzekucyjnymi, realizuje działania związane z przejmowaniem majątku dłużników za długi, odpowiada za przygotowywanie niezbędnych dokumentów związanych z umarzaniem i spisaniem należności Banku z tytułu niespłaconych kredytów.

Pierwszy poziom:

- a) **Dyrektorzy/Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych Banku** - odpowiadają za identyfikację ryzyka kredytowego poszczególnych kredytobiorców w danej jednostce/komórce w zakresie ustalonych pełnomocnictw;
- b) **Wszyscy pracownicy Banku** – przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli (weryfikacji) bieżącej.

Bank minimalizuje ryzyko kredytowe poprzez podejmowanie działań o charakterze:

- a) organizacyjnym:
  - a) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym
  - b) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie kredytowym w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem kredytowym,
  - c) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na codzienny pomiar, monitorowanie i raportowanie o poziomie portfela kredytowego,
  - d) poprzez określenie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej banku i sposobu ich przekazywania do publicznej wiadomości,
- b) proceduralnym:
  - a) poprzez aktualizację odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających jednolitą definicję ryzyka kredytowego oraz weryfikację zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka kredytowego,
  - b) poprzez przeprowadzanie szkoleń wśród pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz pozostałych pracowników w zakresie, w jakim generują ryzyko kredytowe,
- c) kontrolnym:
  - a) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem kredytowym.

Zasady kontroli ryzyka kredytowego:

- 1) ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
- 2) ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem kredytowym są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- 3) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 4) monitorowanie skali błędów (odchyłań) i systemu raportowania prognozowanych pozycji w portfelu kredytowym,
- 5) badanie adekwatności wszelkich limitów i wskaźników oraz upewnienie się, że są one regularnie weryfikowane,
- 6) kontrola rzetelności, szybkości i terminowości przekazu informacji dostarczanych do Zespołu zarządzania ryzykami i analiz z innych komórek banku.

Ryzyko kredytowe oraz adekwatność i skuteczność zarządzania tym ryzykiem podlegają ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej Banku.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), których struktura oraz jednoznaczne przypisanie komórek do poszczególnych linii obrony, zostało ustalone w Regulaminie organizacyjnym.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka kredytowego, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) monitorowanie dostosowania regulacji wewnętrznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych,
- 2) monitorowanie dostosowania organizacji wewnętrznej Banku, związanej z obszarem zarządzania ryzykiem kredytowym do wymagań Komisji Nadzoru Finansowego,
- 3) usprawnianie zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 4) organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz dla pozostałych w zakresie, w jakim generują ryzyko kredytowe,
- 5) monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Ryzyko koncentracji

Bank ogranicza ryzyko koncentracji poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- dążenie do utrzymania wskaźników koncentracji na poziomie nieprzekraczającym ustalonych limitów,
- utrzymanie profilu ryzyka koncentracji w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające zasady zarządzania ryzykiem koncentracji:

- Politykę zarządzania ryzykiem koncentracji,
- Instrukcję zarządzania ryzykiem koncentracji.

W ramach regulacji wewnętrznych, Bank wprowadził:

- a) w zakresie identyfikacji i pomiaru lub szacowania ryzyka koncentracji zasady:
  - uwzględniania wszystkich istotnych dla banku czynników ryzyka, biorąc pod uwagę możliwe korelacje między nimi – również te, które mogą się ujawniać tylko w warunkach skrajnych,
  - przeprowadzania testów warunków skrajnych badających wpływ czynników z otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego banku na ryzyko koncentracji, pozwalających uwzględniać zależności pomiędzy czynnikami ryzyka,
- b) w zakresie akceptacji i ograniczania ryzyka koncentracji zasady:
  - akceptacji założeń i parametrów przyjmowanych w procesie pomiaru lub szacowania ryzyka koncentracji,
  - określania mieszczącego się w apetycie na ryzyko poziomu ryzyka koncentracji,
  - uwzględniania w procesie zarządzania ryzykiem koncentracji ryzyka wynikającego ze specyfiki produktowej ekspozycji,

- uwzględniania ryzyka koncentracji w procesie planowania nowej działalności,
  - traktowania koncentracji związanych z zaangażowaniem w transakcje pochodne, w tym m. in. uwzględniania wpływu zaangażowania wobec pojedynczej izby rozliczeniowej na poziom ponoszonego ryzyka koncentracji, w szczególności w sytuacji potencjalnego braku możliwości wywiązania się izby rozliczeniowej ze zobowiązań,
  - uwzględniania ryzyka koncentracji w procesie szacowania kapitału wewnętrznego,
  - adekwatnego doboru mechanizmów ograniczania ryzyka koncentracji, w tym zwłaszcza limitów ograniczających ryzyko koncentracji,
  - dopuszczalności kompensowania ekspozycji.
- c) w zakresie monitorowania i raportowania o ryzyku koncentracji zasady:
- monitorowania ryzyka koncentracji na poziomie indywidualnym i skonsolidowanym, z uwzględnieniem charakteru linii biznesowych, zasięgu geograficznego działania i jednostek organizacyjnych banku,
  - monitorowania przestrzegania limitów ograniczających ryzyko koncentracji,
  - określania zakresu i częstotliwości raportowania, odbiorców raportów oraz komórek odpowiedzialnych za ich sporządzanie.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa działania kluczową kwestią jest ustalenie apetytu na ryzyko. Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku. Apetyt na ryzyko oznacza wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana. Zdolność do ponoszenia ryzyka jest maksymalną wielkością ryzyka, którą Bank może ponieść i jest powiązana z alokacją kapitału.

Bank określił akceptowalny poziom apetytu na ryzyko koncentracji w „Strategii zarządzania ryzykiem”, natomiast tolerancję na ryzyko w „Instrukcji zarządzania ryzykiem koncentracji”.

System zarządzania ryzykiem koncentracji jest organizowany w Banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), których struktura oraz jednoznaczne przypisanie komórek do poszczególnych linii obrony, zostało ustalone w Regulaminie organizacyjnym.

Organy Banku i komórki organizacyjne zaangażowane w proces zarządzania ryzykiem:

Organy banku

- **Rada Nadzorcza** – sprawuje nadzór nad realizacją polityki zarządzania ryzykiem koncentracji oraz jej zgodności w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji ze strategią i planem finansowym Banku; przynajmniej raz na pół roku analizuje raporty o ponoszonym przez Bank ryzyku koncentracji, wykorzystaniu limitów i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji; **Komitet Audytu** – monitoruje skuteczność zarządzania ryzykiem.
- **Zarząd Banku** – odpowiada za zorganizowanie, wdrożenie i utrzymanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem koncentracji oraz monitorowanie efektywności tego procesu; co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej polityki pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian; o wynikach oceny Zarząd informuje Radę Nadzorczą;

Drugi poziom

- **Zespół zarządzania ryzykami i analiz** – odpowiada za monitorowanie przestrzegania akceptowalnego poziomu ryzyka koncentracji, odpowiada za identyfikację zagrożeń mających wpływ na ryzyko Banku oraz dokonuje pomiaru i raportowania ryzyka,
- **Kontrola instytucjonalna sprawowana przez BPS S.A.** – ocenia proces zarządzania ryzykiem koncentracji we wszystkich obszarach działalności Banku.

Pierwszy poziom:

- **Wszyscy pracownicy Banku** – przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli (weryfikacji) bieżącej.

Bank minimalizuje ryzyko koncentracji poprzez podejmowanie działań o charakterze:

a) organizacyjnym:

1. poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji,
2. poprzez zapewnienie, by Zarząd otrzymywał adekwatne informacje o poziomie koncentracji w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem koncentracji,
3. poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na codzienny pomiar, monitorowanie i raportowanie o poziomie koncentracji,
4. poprzez określenie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej banku i sposobu ich przekazywania do publicznej wiadomości,

b) proceduralnym:

1. poprzez aktualizację odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających jednolitą definicję ryzyka koncentracji, limity ograniczające ryzyko koncentracji, wskaźniki wczesnego ostrzegania oraz testy warunków skrajnych,
2. poprzez przeprowadzanie szkoleń wśród pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem koncentracji oraz pozostałych pracowników w zakresie, w jakim generują ryzyko koncentracji.

c) kontrolnym:

1. poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem koncentracji.

Zasady kontroli ryzyka koncentracji:

- a) ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania ryzykiem koncentracji są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
- b) ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem koncentracji są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- c) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania ryzykiem koncentracji,
- d) monitorowanie skali błędu (odchyleń) i systemu raportowania prognozowanych pozycji koncentracji,
- e) badanie adekwatności wszelkich limitów i wskaźników oraz upewnienie się, że są one regularnie weryfikowane.

Bank przynajmniej raz w roku podczas przeglądu zarządczego dokonuje wewnętrznej kontroli zasad funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem koncentracji oraz jego adekwatności do aktualnego poziomu ryzyka Banku.

Ryzyko koncentracji oraz adekwatność i skuteczność zarządzania tym ryzykiem podlegają ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej Banku.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), których struktura oraz jednoznaczne przypisanie komórek do poszczególnych linii obrony, zostało ustalone w Regulaminie organizacyjnym.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka koncentracji, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) monitorowanie dostosowania regulacji wewnętrznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych,
- 2) usprawnianie organizacji zarządzania ryzykiem koncentracji,
- 3) organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem koncentracji oraz dla pozostałych w zakresie, w jakim generują ryzyko koncentracji,
- 4) monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji.

Dane ilościowe w zakresie ryzyka kredytowego przedstawiono w tabelach zaprezentowanych poniżej.

Kwoty ekspozycji Banku wg stanu na 31.12.2020 r.

(dane w zł)

Nazwa ekspozycji	Kwota ekspozycji bez uwzględnienia rezerw	Kwota ekspozycji z uwzględnienia rezerwy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	40 004 004,00 zł	40 004 004,00 zł
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	15 501 756,00 zł	15 501 756,00 zł
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	13 292,00 zł	13 292,00 zł
Ekspozycje wobec instytucji	41 278 688,00 zł	41 278 688,00 zł
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	4 817 044,00 zł	4 817 044,00 zł
Ekspozycje detaliczne	8 958 790,00 zł	8 909 238,00 zł
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	18 981 660,00 zł	18 912 209,00 zł
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	875 949,00 zł	28 996,00 zł
Ekspozycje kapitałowe	1 005 000,00 zł	1 005 000,00 zł
Inne ekspozycje	4 148 912,00 zł	4 148 912,00 zł
RAZEM	135 585 095,00 zł	134 619 139,00 zł

Zaangażowanie kredytowe w podziale na typ podmiotu (klienta) oraz w podziale na kategorie ryzyka, wg stanu na 31.12.2020 r.

(dane w zł)

Lp.	Kategoria ryzyka (N, PO, PS, W, S)	Kwota ekspozycji kredytowych dla rolnictwa wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych na działalność gospodarczą wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych dla osób prywatnych wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych dla instytucji samorządowych wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych dla organizacji i wspólnot wg umowy	Ogółem	Struktura w %
1	normalne	14 902 181,98	4 073 429,93	9 025 115,78	15 492 899,00	2 267 021,94	45 760 648,63	95,09%
2	pod obserwacją	0,00	0,00	12 703,42	0,00	0,00	12 703,42	0,03%
3	poniżej standardu	429 271,75	0,00	0,00	0,00	0,00	429 271,75	0,89%
4	wątpliwe	1 339 155,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 339 155,00	2,78%
5	stracone	70 645,00	409 369,97	100 963,58	0,00	0,00	580 978,55	1,21%
	SUMA	16 741 253,73	4 482 799,90	9 138 782,78	15 492 899,00	2 267 021,94	48 122 757,35	100,00%

Poziom zaangażowania kredytowego Banku wobec największych podmiotów, wg stanu na 31.12.2020 r.

Nazwa podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, w których zaangażowanie Banku osiągnęło lub przekroczyło poziom 10% funduszy własnych Banku	Udział zaangażowania w uznanym kapitale Banku
Podmiot 1	17,85%
Podmiot 2	3,49%
Podmiot 3	2,38%
Podmiot 4	12,01%
Podmiot 5	3,49%
Podmiot 6	10,60%
Podmiot 7	14,80%
Podmiot 8	5,69%
Podmiot 9	12,38%
Podmiot 10	7,45%
Podmiot 11	12,15%
Podmiot 12	2,78%
ZAANGAŻOWANIE PODMIOTÓW RAZEM	105,06%

Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych na dzień 31.12.2020 r.

Cel: przedstawienie przeglądu jakości ekspozycji restrukturyzowanych zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014		a	b	c	d	e	f	g	h
Treść: wartość bilansowa brutto ekspozycji restrukturyzowanych oraz związana z nimi skumulowana utrata wartości, rezerwy, skumulowana zmiana wartości godziwej wskutek ryzyka kredytowego oraz otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe zgodnie z zakresem konsolidacji regulacyjnej zgodnie z częścią pierwszą tytuł II rozdział 2 CRR		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji		Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych			
Opis towarzący: banki powinny wyjaśnić wszelkie istotne zmiany kwot w stosunku do poprzedniego okresu objętego ujawnieniem		Nicolastruowane ekspozycje restrukturyzowane		Obsługiwane ekspozycje z tytułu restrukturyzowanych		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		Nicolastruowanych ekspozycji restrukturyzowanych	
		w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonania zobowiązania		w tym ekspozycje z tytułu utraty wartości				w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nicolastruowanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Kredyty i zaliczki	1916975			1916975				602625	
banki centralne									
instytucje rządowe									
instytucje kredytowe									
inne instytucje finansowe									
przedsiębiorstwa finansowe	508112			508112		508112			
niefinansowe	1408863			1408863			94512		
gospodarstwa domowe									
Dłużne papiery wartościowe									
Zobowiązania do udziałem pożyczki									
inne	1916975			1916975				602625	

Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania na 31.12.2020 r.

	Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna											
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	Ekspozycje obsługiwane	Ekspozycje nieobsługiwane										
1 Kredyty i zaliczki	86509388	86499885	9503	2630098	1754150	29437	0	602831	243680			
2 Banki centralne												
3 Instytucje rządowe	15515048	15515048										
4 Instytucje kredytowe	40731185	40731185										
5 Inne instytucje finansowe	346139	346139										
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	3138224	3138224		508112				508112				
7 w tym MSP	3138224	3138224		508112				508112				
8 Gospodarstwa domowe	26778792	26769289	9503	2121986	1754150	29437	0	94719	243680			
9 Długie papiery wartościowe	39283205	39283205										
10 Banki centralne	28049523	28049523										
11 Instytucje rządowe	10593018	10593018										
12 Instytucje kredytowe	640664	640664										
13 Inne instytucje finansowe												
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe												
15 Ekspozycje pozabilansowe												
16 Banki centralne												
17 Instytucje rządowe												
18 Instytucje kredytowe												
19 Inne instytucje finansowe												
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe												
21 Gospodarstwa domowe												
22 Łącznie	125792593	125783090	9503	2929711	1754150	29437	0	602831	243680			

Opis towarzyszący: banki powinny wyjasnić wszelkie istotne zmiany kwot w stosunku do poprzedniego okresu objętego ujawnieniem. Banki powinny ujawnić wskaźnik NPL brutto obliczony następująco: wielkość z kolumny "d" wiersz "1" dzieląc się przez sumę wielkości w kolumnie "d" wiersz "1" oraz w kolumnie "g" wiersz "1".

Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy na dzień 31.12.2020 r.

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna										m	n	o		
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j				k	l
Opis przedstawienie przeliczeń, jakości kredytowej ekspozycji, nieobsługiwanych i związanej z nimi utraty wartości, rezerw i korekt wyliczeń według klas portfeli i ekspozycji. Opis towarzyszący: banki powinny wyjaśnić czynniki powodujące wszelkie istotne zmiany kwot w stosunku do poprzedniego okresu objętego ujawnieniem	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane - utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości i zmniejszenie wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw			Skumulowane odpisanie częściowe	Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 3	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 3	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 3	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 3	Skumulowane odpisanie częściowe	Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
1 Kredyty i zaliczki		86 509 388,00		2 630 098,00			49 532,00				916 404,00				1 684 699,00
2 Banki centralne															
3 Instytucje rządowe		15 515 048,00													
4 Instytucje kredytowe		40 731 185,00													
5 Inne instytucje finansowe		346 139,00													
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe		3 138 224,00		508 112,00							508 112,00				
7 w tym MSP		3 138 224,00		508 112,00							508 112,00				
8 Gospodarstwa domowe		26 778 792,00		2 121 986,00			49 532,00				408 292,00				1 684 699,00
9 Dłużne papiery wartościowe		30 084 179,00													
10 Banki centralne		28 049 523,00													
11 Instytucje rządowe		10 593 018,00													
12 Instytucje kredytowe		640 664,00													
13 Inne instytucje finansowe															
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe															
15 Ekspozycje pozabilansowe		1 085 533,00													
16 Banki centralne															
17 Instytucje rządowe															
18 Instytucje kredytowe															
19 Inne instytucje finansowe															
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe															
21 Gospodarstwa domowe															
22 Łącznie		117 679 100,00		2 929 711,00			49 532,00				916 404,00				1 684 699,00

Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne na dzień 31.12.2020 r.

Cel: przedstawienie przeglądu aktywów przyjętych w związku z ekwiwalentem nieobslugiwaniu.		Opis towarzyszący: banki powinny wyisać wszelkie istotne zmiany kwat w stosunku do poprzedniego okresu objętego ujawnieniem	
		a	b
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0	0
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0	0
3	Nieruchomości inwestycyjne	0	0
4	Nieruchomości komercyjne	0	0
5	Ruchomości (samochody, środki transportu, itp.)	0	0
6	Kapitał własny i instrumenty dłużne	0	0
7	Pozostałe	0	0
8	Łącznie	0	0

Zaangażowanie kredytowe Banku w sektory gospodarki, salda rezerw celowych oraz kwoty odpisów na rezerwy celowe, wg stanu na 31.12.2020 r.

(dane w zł)

Sektor gospodarki	Zobowiązania pozabilansowe	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Należności kapitałowe (RAZEM)	Rezerwy celowe
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	0	15 289 649,00	0	0	0	0	15 289 649,00	0
BUDOWNICTWO	63 000,00	1 890 000,00	0	0	0	0	1 890 000,00	0
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	136 646,78	13 353,22	0	0	0	0	13 353,22	0
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	0	13 087,94	0	0	0	0	13 087,94	0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	0	203 250,00	0	0	0	0	203 250,00	0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	45 660,29	2 090 773,59	0	0	0	0	2 090 773,59	0
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	630 321,43	2 114 088,77	0	0	0	0	2 114 088,77	0
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	0	176 248,35	0	0	0	0	176 248,35	0
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	0	0	0	0	0	374 569,97	374 569,97	508 112,45
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	107 565,11	14 902 181,98	0	429 271,75	1 339 155,00	105 445,00	16 776 053,73	217 012,75
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	20 000,00	42 900,00	0	0	0	0	42 900,00	0
Razem	1 003 193,61	36 735 532,85	0	429 271,75	1 339 155,00	480 014,97	38 983 974,57	725 125,20

Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

Dla celów ustalenia kapitału regulacyjnego, z tytułu ryzyka kredytowego, w Banku za kategorię ekspozycji, której dotyczy niewykonanie zobowiązania, traktuje się ekspozycję, w przypadku, której przeterminowanie wynosi powyżej 90 dni.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności zaklasyfikowane do kategorii poniżej standardu, wątpliwe i stracone, zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Stan i zmiany rezerw celowych i odpisów aktualizujących na odsetki w okresie od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r.

(dane w zł)

Kategorie należności	Stan na 31.12.2019 roku	Zwiększenia Rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2020 roku	Wymagany poziom rezerw na 31.12.2020 roku
Należności normalne - sektor niefinansowy	52 982,76	28 662,21	0,00	31 842,32	49 802,65	49 802,65
Należności pod obserwacją	0,00	220,02	0,00	29,33	190,69	190,69
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	0,00	220,02	0,00	29,33	190,69	190,69
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności poniżej standardu	81 889,70	94 045,51	0,00	129 377,13	46 558,08	81 823,34
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	81 889,70	94 045,51	0,00	129 377,13	46 558,08	81 823,34
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności wątpliwe	9 534,02	23 277,22	0,00	9 918,32	22 892,92	666 044,19
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	9 534,02	23 277,22	0,00	9 918,32	22 892,92	666 044,19
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności stracone	968 110,20	29 746,17	0,00	151 344,74	846 511,63	846 511,63
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	968 110,20	29 746,17	0,00	151 344,74	846 511,63	846 511,63
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rezerwy celowe ogółem	1 112 516,68	175 951,13	0,00	322 511,84	965 955,97	1 644 372,50

Ryzyko rezydualne

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

- Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.
- Pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia CRR. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.
- Kompensowanie transakcji bilansowych – zgodnie z Rozporządzeniem CRR – procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu kompensowania transakcji bilansowych opisuje Instrukcja wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
- Techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem CRR - procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego w Banku opisuje „Instrukcja wyznaczania minimalnego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.

Bank stosuje techniki ograniczania ryzyka kredytowego na zasadach ujętych w Rozporządzeniu CRR.

Bank stosuje się do wymagań Rozporządzenia CRR w części dotyczącej banków stosujących metodę standardową wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego oraz metodę uproszczoną ujmowania zabezpieczeń.

W Banku jako uznane zabezpieczenie, wykorzystywane w celu redukcji ryzyka kredytowego są przyjmowane następujące zabezpieczenia rzeczowe i instrumenty finansowe, stanowiące ochronę kredytową rzeczywistą:

- Zdeponowane w Banku środki pieniężne.
- Emitowane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Narodowy Bank Polski dłużne papiery wartościowe tj.:
  - o dłużne papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne oraz podmioty sektora publicznego, ekspozycje, wobec których traktowane są jak ekspozycje wobec rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
  - o dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których traktowane są jak ekspozycje wobec rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.
- Jednostki instytucji zbiorowego inwestowania.
- Zdeponowane w banku będącym stroną trzecią środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne, na rachunku niemającym charakteru powierniczego rachunku zastrzeżonego i objęte cesją lub przeniesieniem praw własności (nieodwołalnie) na rzecz Banku kredytującego.
- Polisa ubezpieczeniowa na życie, z której prawa zostały przeniesione na Bank, lub na której został ustanowiony zastaw na rzecz Banku.
- Nieruchomości mieszkalne i komercyjne.

Również w celach redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia finansowe, stanowiące nierzeczywistą ochronę kredytową (gwarancje). Za uznanych dostawców ochrony kredytowej nierzeczywistej Bank uznaje następujące podmioty:

- rządy i banki centralne,
- wielostronne banki rozwoju,
- organizacje międzynarodowe, ekspozycjom wobec których przypisuje się wagę ryzyka 0% w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których są traktowane jak ekspozycje wobec banków lub rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne,
- banki.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Celem strategicznym polityki Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- 1) minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku oraz
- 2) zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.

Strategia Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
- 3) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym,
- 4) Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą określonych strategii wykonawczych:

- 1) Inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w Banku Zrzeszającym),
- 2) kredytowania (ustalenie parametrów produktów kredytowych),
- 3) finansowania zewnętrznego,
- 4) ustalania oprocentowania,
- 5) zarządzania terminami zapadalności / wymagalności oraz przeszacowania różnych portfeli.

Bank:

- 1) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych,
- 2) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków,
- 3) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

W przypadku zniżkujących rynkowych stóp procentowych, Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości ujemnej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:

- skraca terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,

- wydłuża terminy inwestycji, zakupuje papiery wartościowe,
- rozbudowuje portfel długoterminowych kredytów o stałym oprocentowaniu,
- dokonuje weryfikacji polityki kalkulacji cen kredytów, poprzez zwiększanie udziału marży stałej w stosunku do stóp bazowych przy ustalaniu stóp nominalnych.

W przypadku zwyżkujących rynkowych stóp procentowych, Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości dodatniej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:

- wydłuża terminy pozyskiwanych środków (o stałym oprocentowaniu),
- ogranicza portfel kredytów o stałym oprocentowaniu,
- zmniejsza udział stałej marży odsetkowej w relacji do stóp bazowych, przy kalkulowaniu nominalnych stóp procentowych dla kredytów.

Dopuszczalny poziom ryzyka w Banku wyrażony może być za pomocą wskaźników, takich jak maksymalna wielkość luki przeszacowania, czy też określenie stopnia narażenia wyniku finansowego oraz funduszy własnych Banku na to ryzyko (poprzez system limitów narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej).

Pośrednio wielkość ryzyka znajduje swoje odzwierciedlenie w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą i Zarząd planowanym współczynniku adekwatności kapitałowej, zwrocie na aktywach (ROA), zwrocie na kapitale (ROE), limitach oraz kluczowych zasadach polityki Banku (np. co do dopuszczalnych rodzajów inwestycji i produktów, maksymalnego dopuszczalnego okresu przeszacowania pozycji, maksymalnego dopuszczalnego okresu zapadalności / wymagalności pozycji bilansu).

System zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest organizowany w Banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), których struktura oraz jednoznaczne przypisanie komórek do poszczególnych linii obrony, zostało ustalone w Regulaminie organizacyjnym.

Organy i komórki zaangażowane w zarządzanie w Banku ryzykiem stopy procentowej to:

- Rada Nadzorcza, w tym Komitet audytu,
- Zarząd,
- Komórka monitorująca (Zespół zarządzania ryzykami i analiz),
- pozostałe komórki i jednostki organizacyjne

Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny dotyczącej wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym.

Rada Nadzorcza zatwierdza ogólny poziom narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej.

Rada Nadzorcza otrzymuje raporty z zakresu analizy ryzyka stopy procentowej zgodnie z częstotliwością i terminem określonym w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.

Do głównych zadań Rady Nadzorczej należy:

- 1) zatwierdzanie strategii i generalnych zasad polityki Banku obejmujących m.in. profil działalności, wielkość możliwego do zaakceptowania ryzyka, w tym ryzyka stopy procentowej (tzw. „apetyt na ryzyko”) w trakcie przyjmowania planów strategicznych oraz rocznych planów finansowych,

- 2) nadzorowanie przestrzegania przez Zarząd, wynikającego ze strategii Banku, zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą, dopuszczalnego profilu ryzyka Banku, w tym wielkości ryzyka stopy procentowej,
- 3) nadzorowanie skuteczności procesu zarządzania Bankiem, z uwzględnieniem efektywności i trafności zatwierdzonych przez Zarząd: struktur organizacyjnych, linii podległości, zakresów odpowiedzialności kluczowych komórek Banku, systemu kontroli wewnętrznej,
- 4) sprawdzanie, czy Zarząd przydzielił adekwatne środki techniczne (m.in. specjalistyczne aplikacje informatyczne), specjalistyczną kadre i inne niezbędne środki do efektywnego zarządzania tym ryzykiem.

Komitet audytu – monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd odpowiedzialny jest za stworzenie i zorganizowanie prawidłowego procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w tym za wdrożenie i aktualizowanie zasad polityki oraz procedury zarządzania tym ryzykiem.

Zarząd sprawuje bieżącą kontrolę nad efektywnością procesu zarządzania ryzykiem w ramach swoich uprawnień statutowych.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej Zarząd:

- 1) zatwierdza limity określające stopień narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej, w przedziale zgodnym z pożądanym poziomem ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą,
- 2) przyjmuje analizy ryzyka stopy procentowej i na ich podstawie podejmuje, w miarę potrzeby, odpowiednie decyzje operacyjne,
- 3) kontroluje kształtowanie się parametrów związanych z ryzykiem stopy procentowej, odnosząc uzyskane wielkości do ustalonych limitów,
- 4) przyjmuje prognozy podstawowych stóp referencyjnych, które stanowiąc będą podstawę do analizy ryzyka stopy procentowej w kolejnych przedziałach czasowych,
- 5) przekazuje Radzie Nadzorczej informacje zawierające w szczególności dane dotyczące: charakteru i stopnia narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej, możliwych odchyłeń dochodu odsetkowego Banku, w zależności od kierunku i natężenia zmian stóp referencyjnych,
- 6) poddaje ocenie stopień narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej z tytułu wprowadzenia nowych produktów kredytowych i depozytowych,
- 7) wprowadza i regularnie ocenia skuteczność działania mechanizmów kontroli wewnętrznej.

Do zadań Komórki monitorującej należy w szczególności:

- 1) zbieranie danych z systemu księgowego oraz danych pomocniczych z pozostałej dokumentacji Banku, służących za podstawę przy analizie ryzyka stopy procentowej,
- 2) monitorowanie przestrzegania limitów dotyczących ryzyka stopy procentowej oraz okresowe weryfikowanie adekwatności ustanowionych limitów,

- 3) sporządzanie okresowych raportów dotyczących ryzyka stopy procentowej,
- 4) przedkładanie raportów z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej na posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej,
- 5) okresowa ocena stosowanej w Banku instrukcji oraz proponowanie ewentualnych zmian,
- 6) weryfikacja zastosowanych metod pomiaru ryzyka stopy procentowej.

Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne są zobowiązane do przygotowywania i dostarczania informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania ryzykiem stopy procentowej Banku.

Zestawienie luki stopy procentowej oraz potencjalna zmiana wyniku odsetkowego dla jednorazowego spadku i wzrostu stóp procentowych wg stanu na 31.12.2020 r.

(dane w zł)

Wyszczególnienie	Razem	do 1 miesiąca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 6 m-cy	od 6 m-cy do 12 m-cy	Powyżej 1 roku
Aktywa	127 896 215,50	97 566 960,16	23 229 255,34	7 100 000,00	0,00	0,00
Pasywa	120 403 913,61	14 605 241,81	105 798 671,80	0,00	0,00	0,00
Luka	7 492 301,89	82 961 718,35	-82 569 416,46	7 100 000,00	0,00	0,00
Prognozowana zmiana stóp procent.	-0,25%	-90 954,37	-24 617,21	-11 184,93	0,00	
	-0,50%	-181 908,73	-49 234,43	-16 068,49	0,00	
	-1,00%	-300 710,65	-110 019,30	-32 136,99	0,00	
	-2,00%	-352 470,64	-161 545,46	0,00	0,00	
	0,25%	217 447,67	-174 234,14	11 184,93	0,00	
	0,50%	434 895,33	-348 468,28	22 369,86	0,00	
	1,00%	869 790,66	-696 936,56	44 739,73	0,00	
	2,00%	1 739 581,33	-1 393 873,11	89 479,45	0,00	
Zmiana wyniku odsetkowego	-0,25%	-115 571,58			-126 756,51	
	-0,50%	-231 143,16			-247 211,65	
	-2,00%	-514 016,10			-514 016,10	
	0,25%	43 213,53			54 398,46	
	0,50%	86 427,05			108 796,92	
	2,00%	345 708,22			435 187,67	
Opóźnienie przeszacowania		16	60	135	270	

Ryzyko płynności

Płynność jest jednym z najważniejszych aspektów działalności każdego banku i oznacza zdolność do terminowego regulowania zobowiązań finansowych, a także postawienia do dyspozycji kredytobiorców kwot w wysokości i terminie określonych umowami. Utrzymywanie płynności na odpowiednim poziomie jest podstawą istnienia banku. Płynność banku zapewniona jest przez posiadane środki pieniężne oraz możliwość zamiany niektórych składników majątkowych na pieniądź.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- pomiar i monitorowanie płynności śróddziennej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej,
- ustalenie wskaźników wczesnego ostrzegania o zagrożeniu utraty płynności,
- ustalenie limitów wewnętrznych na odpowiednim poziomie,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych w wielu wariantach,
- posiadanie planów awaryjnych na wypadek sytuacji kryzysowej.

Zabezpieczeniem ryzyka płynności w Banku są:

- aktywa płynne, które służą zabezpieczeniu płynności w warunkach normalnych,
- bufor płynności, który służy zabezpieczeniu płynności w warunkach skrajnych.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające zasady zarządzania ryzykiem płynności:

- Politykę zarządzania ryzykiem płynności,
- Instrukcję zarządzania ryzykiem płynności.

Bank określił akceptowalny poziom apetytu na ryzyko płynności w „Strategii zarządzania ryzykiem”.

Tolerancja na ryzyko płynności jest wyrażona poprzez:

- 1) wskazanie odpowiedniej wielkości aktywów płynnych i bufora płynności (nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych) zapewniających horyzont przeżycia w przypadku wystąpienia różnorodnych zdarzeń kryzysowych, włączając w to utratę lub ograniczenie dostępu zarówno do niezabezpieczonych, jak i zabezpieczonych źródeł finansowania. Odpowiednia wielkość aktywów płynnych wraz z buforem płynności powinna wynosić co najmniej 20% sumy bilansowej.
- 2) przyjęcie limitów wewnętrznych zawartych w „Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności”.

System zarządzania ryzykiem płynności (w tym ryzykiem źródeł finansowania) jest organizowany w Banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), których struktura oraz jednoznaczne przypisanie komórek do poszczególnych linii obrony, zostało ustalone w Regulaminie organizacyjnym.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

- 1) Organy Banku:
  - Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie zarządzania płynnością ze strategią i planem finansowym Banku; Rada Nadzorcza przynajmniej raz w roku otrzymuje sprawozdania Zarządu zawierające informację o realizacji zasad Polityki zarządzania ryzykiem płynności. Komitet Audytu – monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.
  - Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania płynnością oraz monitorowanie efektywności tego procesu; Zarząd banku, co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej polityki w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd banku informuje Radę Nadzorczą o wynikach oceny.
- 2) Drugi poziom:
  - a) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz – opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem płynności, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom Banku.
- 3) Pierwszy poziom
  - a) Główny Księgowy – komórka organizacyjna zajmująca się utrzymaniem płynności banku;

- b) Wszyscy pracownicy Banku - przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli (weryfikacji bieżącej).

Bank minimalizuje ryzyko płynności poprzez podejmowanie działań o charakterze:

- Organizacyjnym:
  - poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania płynnością,
  - poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało bieżące i adekwatne informacje o poziomie płynności w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania płynnością,
  - poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na codzienny pomiar, monitorowanie i raportowanie o poziomie płynności,
  - poprzez określenie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej banku i sposobu ich przekazywania do publicznej wiadomości.
  - Proceduralnym:
    - poprzez opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających jednolitą definicję płynności oraz opracowanie zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka płynności, w tym w szczególności:
      - polityki zarządzania ryzykiem płynności – określającej m.in. ogólne zasady zarządzania ryzykiem płynności oraz tolerancję ryzyka płynności,
      - strategii finansowania płynności - określającej zasady dywersyfikacji źródeł i okresu finansowania oraz uwzględnia potrzebę dywersyfikacji aktywów płynnych,
      - instrukcji zarządzania ryzykiem płynności – określającej szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem płynności, przy czym zasady te będą podlegały okresowej weryfikacji,
      - poprzez opracowanie scenariuszy warunków skrajnych dla:
        - wariantu wewnętrznego,
        - wariantu systemowego,
        - wariantu mieszanego,
      - poprzez stworzenie planów awaryjnych, uwzględniających różne scenariusze rozwoju niekorzystnych sytuacji, w tym w szczególności:
        - planu awaryjnego banku na wypadek kryzysu płynności wewnątrz banku zgodnie z wariantem wewnętrznym,
        - planu awaryjnego banku na wypadek kryzysu płynności całego systemu bankowego zgodnie z wariantem systemowym,
        - planu awaryjnego banku na wypadek realizacji scenariusza wynikającego z wariantu mieszanego,
- przy czym scenariusze użyte do budowy planów awaryjnych muszą być spójne ze scenariuszami testów warunków skrajnych,
- poprzez przeprowadzenie szkoleń wśród pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem płynności oraz pozostałych pracowników w zakresie, w jakim generują ryzyko płynności.

Kontrolnym:

- poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem płynności.

Zasady kontroli ryzyka płynności:

- 1) ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania płynnością są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
- 2) ustalenie, czy procedury zarządzania płynnością są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- 3) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania płynnością,
- 4) monitorowanie skali błędu (odchyleń) i systemu raportowania prognozowanych pozycji płynności,
- 5) badanie adekwatności wszelkich limitów i wskaźników oraz upewnienie się, że są one regularnie weryfikowane,
- 6) kontrola rzetelności, szybkości i terminowości przekazu informacji dostarczanych do Zespół ds. Zarządzania Ryzykami i analiz z innych komórek banku.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka płynności, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- monitorowanie dostosowania regulacji wewnętrznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych,
- usprawnianie zarządzania ryzykiem płynności,
- organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem płynności oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują ryzyko płynności,
- monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności.

Urealniona luka płynności według stanu na 31.12.2020 r.

Wszystkie pozycje (bilans+pozabilans)	a'vista	powyżej 1 dnia do 7 dni	powyżej 7 dni do 1 m-ca	1m-c - 3 m-cy	3 m-cy - 6 m-cy	6 m-cy - 12 m-cy	1 rok - 3 lata	3 lata - 5 lat	5 lat - 10 lat	pow. 10 lat
Luka	-36 045 407	47 212 950	6 995 694	9 688 888	-254 420	1 268 262	5 435 154	1 854 145	411 937	-40 764 259
Aktywa narastająco+Pozabilans	4 528 502	52 676 659	63 373 817	74 952 795,24	77310997, 72	81792886,6 7	9537592 6,44	1045260 63,1	1231779 79,8	1298382 80,9
Pasywa narastająco+Pozabilans	40 573 909	41 509 115	45 210 580	47 160 670	49 713 293	52 926 919	61 074 806	68 370 797	86 610 777	134 035 317
Luka skumulowana	-36 045 407	11 167 543	18 163 237	27 852 125	27 597 705	28 865 967	34 301 121	36 155 266	36 567 203	-4 197 056
Wskaźnik płynności:	0,11	51,48	2,89	6,13	0,90	1,39	1,67	1,25	1,02	0,14
Skumulowany wskaźnik płynności	0,11	1,27	1,40	1,59	1,56	1,55	1,56	1,53	1,42	0,97
Wskaźnik luka skumulowana/aktywa netto	-0,27	0,08	0,14	0,21	0,21	0,22	0,26	0,27	0,28	-0,03

Struktura źródeł finansowania Banku (bazy depozytowej) według stanu na 31.12.2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień analizy (na podstawie sprawozdania finansowego)	Osad wyliczony zgodnie z Instrukcją	Wskaźnik osadu
WYZNACZANIE OSADU BAZY DEPOZYTOWEJ				
Depozyty ogółem, z tego:		120 815 599,84	x	x
1	Depozyty podmiotów niefinansowych	106 206 613,17	70 560 693,62	66,44%
	a) osób fizycznych, w tym:	87 915 371,19	60 910 617,26	
	bieżące	62 535 701,69	39 120 710,43	72,20%
	terminowe	25 379 669,50	21 789 906,83	77,10%
	b) pozostałych podmiotów niefinansowych, w tym:	18 291 241,98	9 650 076,36	
	bieżące	17 347 054,30	8 903 048,04	55,51%
	terminowe	944 187,58	747 028,32	88,81%
2	Depozyty podmiotów finansowych	0,00	0,00	0,00%
	bieżące	0,00	0,00	0,00%
	terminowe	0,00	0,00	0,00%
3	Depozyty Instytucji samorządowych	14 608 986,67	0,00	0,00%
	bieżące	14 608 986,67	0,00	0,00%
	terminowe	0,00	0,00	0,00%
SUMA OSADU BAZY DEPOZYTOWEJ			70 560 693,62	58,40%
WYZNACZANIE OSADU NA UDZIELONYCH ZOBOWIĄZANIACH POZABILANSOWYCH DOTYCZĄCYCH FINANSOWANIA				
4	Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	1 085 533,38	2 439 539,85	28,78%
SUMA OSADU NA UDZIELONYCH ZOBOWIĄZANIACH POZABILANSOWYCH DOTYCZĄCYCH FINANSOWANIA			2 439 539,85	

Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności, Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie stabilną częścią środków pozyskanych od klientów, czyli tzw. osadem na depozytach. Na dzień 31.12.2020 r. poziom osadu bazy depozytowej Banku, stanowił ponad 58,40% bazy depozytowej (depozytów sektora niefinansowego), z kolei osad na depozytach terminowych osób fizycznych (finansujący kredyty o najdłuższych terminach zapadalności) na dzień 31.12.2020 r. stanowił ponad 77,10% depozytów terminowych osób fizycznych. Bank natomiast, nie korzysta z finansowania od podmiotów sektora finansowego.

Stabilność bazy depozytowej jest wspierana przez ofertę produktową, reklamę oraz budowanie trwałych relacji z klientami.

W celu ograniczenia ryzyka płynności, Bank zabezpiecza swoją płynność poprzez budowanie struktury aktywów umożliwiającej elastyczne dopasowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa uwzględniając kryterium płynności, bezpieczeństwa i rentowności.

Bank, zrzeszony jest z Bankiem BPS S.A., w związku z powyższym może regulować swoją płynność poprzez wykorzystywanie instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający, takich jak rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością (możliwość wycofania lokaty przed terminem), dłużne papiery wartościowe o wysokim stopniu płynności,

przyznane Bankowi dopuszczalne saldo debetowe (zabezpieczające w szczególności płynność śróddzienną) oraz kredyty oferowane przez Bank Zrzeszający.

Bank ponadto jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego ustawowym celem jest m.in. wzajemne gwarantowanie sobie przez uczestników płynności, w szczególności poprzez udzielanie ze zgromadzonych środków lokat lub pożyczek płynnościowych.

Bank ogranicza ryzyko płynności nie tylko poprzez odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów, ale również poprzez system limitów. Podstawowymi limitami ograniczającymi poziom ryzyka są limity nadzorczych norm płynności, tj.:

- nadzorcze miary płynności, określone Uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności,
- wskaźnik LCR, określony Rozporządzeniem CRR.

Bank dokonuje kalkulacji nadzorczych norm płynności na każdy dzień sprawozdawczy. Zarówno płynność krótkoterminowa, jak i długoterminowa nie były zagrożone.

Zestawienie miar płynności określonych Uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego obowiązujących na dzień 31.12.2020 r. przedstawiono w poniższej:

Miary płynności	Wartość minimalna	Wartość na dzień 31.12.2020
M1 Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem $((A1+A2)/A6)$	0,20	0,47
M2 Współczynnik pokrycia aktywów niepięlnych funduszami własnymi $(B1/A5)$	1,00	2,75

Wskaźnik LCR służący identyfikacji rozmiarów wysoce płynnych aktywów, których utrzymanie może zrównoważyć odpływ środków w okresie najbliższych 30 dni, na dzień 31.12.2020 r. kształtował się na poziomie 216,95%, przy wymaganym na ten dzień minimalnym poziomie 100%. Raportowanie ryzyka płynności odbywa się z częstotliwością umożliwiającą identyfikację zmian profilu ryzyka Banku. Na system raportowania ryzyka płynności składają się w szczególności:

- kwartalne raporty dla Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej,
- miesięczne raporty dla Zarządu,
- codzienne informowanie Wiceprezesa Zarządu ds. finansowo-księgowych, Głównego Księgowego na temat kształtowania się nadzorczych miar płynności,
- bieżące sygnalizowanie Wiceprezesowi Zarządu ds. finansowo-księgowych przez wyznaczone komórki potencjalnych zagrożeń dla utrzymania płynności (oznak zagrożenia).

Okresowe raporty dla Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu i Zarządu sporządzane przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz zawierają informacje na temat ekspozycji Banku na ryzyko płynności, obejmujące m.in. analizę wskaźnikową, analizę źródeł finansowania, analizę koncentracji, informację w zakresie przestrzegania obowiązujących norm i limitów, wyniki testów warunków skrajnych, a także podstawowe informacje w zakresie ryzyka kredytowego mogącego stanowić zagrożenie dla płynności Banku. Ponadto, w cyklach rocznych do Zarządu Banku, raportowane są wyniki w zakresie: pogłębionej analizy płynności długoterminowej obejmującej analizę źródeł finansowania ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

W przypadku identyfikacji potrzeby, częstotliwość raportowania może ulec zwiększeniu.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujących również ryzyko prawne.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku wdrażany jest w celu:

- minimalizowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- usprawniania działań prowadzonych przez Bank,
- doskonalenia systemów zarządzania poszczególnymi czynnikami ryzyka operacyjnego,
- doskonalenia systemu motywowania pracowników oraz zarządzania kadrami,
- doskonalenia procesów występujących w działalności banku, zmniejszając tym samym poziom ryzyka operacyjnego i strat operacyjnych,
- wykorzystywania najlepszych, najbardziej efektywnych form zabezpieczania ryzyka operacyjnego,
- zapobiegania powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzą: akty prawne opisujące ten system, struktura organizacyjna systemu, narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz informacje o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w obszarze ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym: produkty, procesy i systemy. Uwzględnia czynniki zewnętrzne, tj. otoczenie, w którym działa Bank oraz czynniki wewnętrzne takie jak np.: struktura organizacyjna Banku, specyfika działalności, realizowane procesy, posiadane produkty, kanały dostępu do usług, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi i reklamacje klientów, zmiany organizacyjne, jakość i rotacja kadr, zlecenie czynności na zewnątrz (outsourcing), czy awarie.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku;
- Komitet Audytu – monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.
- Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz monitorowanie efektywności tego procesu;
- Komórka ds. ryzyka – opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem operacyjnym, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, dokonuje pomiaru i monitorowania ryzyka, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom banku;
- Inne komórki II linii obrony – np. komórka ds. bezpieczeństwa, wykonują zadania zgodnie ze swoimi zakresami obowiązków;
- Pracownicy Banku – wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej, a także przekazywania informacji o incydentach i zdarzeniach operacyjnych zgodnie z szczegółowymi zasadami określonymi w zakresie ryzyka operacyjnego.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa działania kluczową kwestią jest ustalenie apetytu na ryzyko. Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku. Bank określił akceptowalny poziom apetytu na ryzyko operacyjne (w tym ryzyko modeli) w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.

Ewidencjonowane są zdarzenia (incydenty) powodujące straty faktyczne lub mogące potencjalnie powodować straty operacyjne. Rejestrowana jest strata operacyjna brutto, tj. nieuwzględniające pomniejszeń o wartości odzyskane bezpośrednio oraz odzyskane z tytułu mechanizmu transferu ryzyka, a także w przypadkach gdzie możliwe było odzyskanie straty kwota strat odzyskanych, co pozwala na ustalenie straty operacyjnej netto.

Bank stosuje następujące progi straty, od którego następuje rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego: straty pozostałe (zrealizowane, niezrealizowane) – wszystkie wartości oraz straty potencjalne – powyżej 0,5% wyniku finansowego brutto w planie

W celu weryfikacji kompletności danych w „Rejestrze zdarzeń operacyjnych” dane w nim zawarte powinny być weryfikowane z innymi źródłami danych (takimi jak rejestr skarg i reklamacji, informacje lub rejestry dotyczące incydentów bezpieczeństwa, wyniki audytów, wyniki rekonsyliacji z księgami finansowymi).

Dokonuje się kwantyfikacji ryzyka poprzez określenie miar prawdopodobieństwa i miar wielkości strat z tytułu wystąpienia zdarzeń ryzyka operacyjnego, a następnie użycia tak zdefiniowanych miar do pomiaru ryzyka na podstawie danych o zdarzeniach historycznych lub hipotetycznych.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka obejmuje: zdarzenia operacyjne, ich źródła, skuteczność działań odwracających (naprawczych) i innych metod ograniczania ryzyka, czynniki otoczenia, monitorowanie wykonanie limitów, monitorowanie wskaźników KRI, ocena wielkości ryzyka, profil ryzyka.

Bank stosuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, aktualnej informacji o ryzyku operacyjnym zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.

Sumę strat brutto (zrealizowanych i niezrealizowanych) z tytułu ryzyka operacyjnego z podziałem na klasy zdarzeń przedstawia poniższa tabela:

1. Oszustwo wewnętrzne	1. Działania nieuprawnione	0,00
	2. Kradzież i oszustwo	0,00
2. Oszustwo zewnętrzne	1. Kradzież i oszustwo	0,00
	2. Bezpieczeństwo systemów	0,00
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	1. Stosunki pracownicze	0,00
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy	0,00
	3. Podziały i dyskryminacja	0,00
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	0,00
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0,00
	3. Wady produktów	0,00
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0,00
	5. Usługi doradcze	0,00
5. Uszkodzenia aktywów	Kleski żywiołowe i inne zdarzenia.	0,00
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	Systemy	5 605,46
		1 957,79
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	0,00
	2. Monitorowanie i sprawozdawczość	0,00
	3. Dokumentacja dotycząca klienta	0,00
	4. Zarządzanie rachunkami klientów	0,00
	5. Uczestnicy procesów niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	24,12
	6. Sprzedawcy i dostawcy	0,00
		7 587,37

Ryzyko biznesowe

Bank ogranicza ryzyko biznesowe poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- 1) dokładne identyfikowanie ryzyka biznesowego oraz dokonywanie jego pomiaru we wszystkich aspektach,
- 2) okresową ocenę otoczenia ekonomicznego, w tym:
  - o analiza zmian rynkowych (poziom bezrobocia, zmiany na rynku pracy itp.),
  - o analiza konkurencji (porównanie cen i produktów banku z cenami konkurencji),
  - o analiza zmian regulacyjnych i ocena wpływu tych zmian na działalność banku oraz na klientów banku,
- 3) bieżące monitorowanie stopnia wykonania planu finansowego i założeń zawartych w Strategii działania Banku.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające procedury zarządzania ryzykiem biznesowym:

- Politykę zarządzania ryzykiem biznesowym;
- Instrukcję zarządzania ryzykiem biznesowym.

Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku. Apetyt na ryzyko oznacza wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana. Pojemność ryzyka jest maksymalną wielkością ryzyka, którą Bank może ponieść i jest powiązana z alokacją kapitału.

Bank określił akceptowalny poziom apetytu na ryzyko biznesowe w Strategii zarządzania ryzykiem".

System zarządzania ryzykiem kredytowym jest organizowany w Banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), których struktura oraz jednoznaczne przypisanie komórek do poszczególnych linii obrony, zostało ustalone w Regulaminie organizacyjnym.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

Organy banku:

- **Rada Nadzorcza** – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka, w tym ryzyka biznesowego, ze strategią i planem finansowym Banku; **Komitet audytu** – monitoruje skuteczność zarządzania ryzykiem;
- **Zarząd Banku** – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem biznesowym oraz nadzór nad efektywnością tego procesu, wprowadzając w razie potrzeby, niezbędne korekty i udoskonalenia;

Drugi poziom:

- a) **Zespół zarządzania ryzykami i analiz** – opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem biznesowym, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom banku.

Pierwszy poziom:

- a) **Główny Księgowy** – monitoruje stopień wykonania planu finansowego i założeń zawartych w Strategii działania Banku;
- b) **Dyrektorzy/Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych** - odpowiadają za realizację planów zgodnie z założeniami przyjętymi w Banku
- c) **Pracownicy** - zgodnie z zakresem obowiązków.

Bank minimalizuje ryzyko biznesowe poprzez podejmowanie działań o charakterze:

- organizacyjnym:
  - 1) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym,
  - 2) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie ryzyka biznesowego w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,
  - 3) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka biznesowego, a tym samym umożliwiał efektywne podejmowanie decyzji,
  - 4) poprzez zapewnienie, by wprowadzenie nowego produktu finansowego, mającego wpływ na ryzyko biznesowe było poprzedzone formalnym procesem przygotowawczym obejmującym m.in. identyfikację wszystkich istotnych ryzyk, ustalenie limitów, zasad księgowania, sprawozdawczości oraz pomiaru ryzyka,
- proceduralnym:
  - 1) poprzez aktualizację odpowiednich regulacji wewnętrznych – zapewniających jednolitą definicję ryzyka biznesowego oraz weryfikację zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka biznesowego,
  - 2) poprzez zapewnienie, by wprowadzenie nowego produktu finansowego, mającego wpływ na ryzyko biznesowe zostało ujęte w odpowiednich regulacjach oraz formalnie zatwierdzone przez kierownictwo banku,
- kontrolnym:
  - 1) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem biznesowym.

Zasady kontroli ryzyka biznesowego:

- 1) ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania ryzykiem biznesowym są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,

- 2) ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem biznesowym są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- 3) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania ryzykiem biznesowym.

Bank przynajmniej raz w roku podczas przeglądu zarządczego dokonuje wewnętrznej kontroli zasad funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem biznesowym oraz jego adekwatności do aktualnego poziomu ryzyka Banku.

Proces zarządzania ryzykiem biznesowym oraz jego skuteczność jest poddawana ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej Banku.

Szczegółowy tryb przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych wykonywanych w ramach procesu kontroli wewnętrznej określony został w obowiązującym w Banku „Regulaminie kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie” i Umowie SOZ BPS.

Bank powierza zadania związane z kontrolą ryzyka biznesowego Bankowi Zrzeszającemu w ramach zawartej umowy.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka biznesowego, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) modyfikowanie wewnętrznych aktów normatywnych w aspekcie ograniczania ryzyka biznesowego do poziomu akceptowanego,
- 2) usprawnianie zarządzania ryzykiem biznesowym,
- 3) organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem biznesowym oraz dla pozostałych w zakresie, w jakim generują to ryzyko,
- 4) monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym.

Ryzyko kapitałowe

Zasadniczym celem kapitałowym Banku jest utrzymywanie kapitałów na poziomie zgodnym z wymogami przepisów prawa, a także zabezpieczającym zidentyfikowane ryzyka istotne, występujące w działalności Banku, jak również spełnianie wymogów w zakresie dźwigni finansowej.

Budowa funduszy własnych

- 1) Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
- 2) Wieloletni plan budowy funduszy własnych Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej, stanowiącej założeń do planu ekonomiczno-finansowego.
- 3) Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych na współczynnik wypłacalności i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
- 4) Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci bądź nadwyżki ponad wymagalny minimalny współczynnik wypłacalności oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
- 5) Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
- 6) Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
- 7) Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.

- 8) Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
- 9) W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 8, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
- 10) Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Długofalowe cele kapitałowe

- 1) Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidend.
- 2) Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
  - dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie współczynnika wypłacalności na poziomie, co najmniej 13,5%;
  - dąży do utrzymania następującej struktury funduszy podstawowych:
    - a) fundusz udziałowy: maksimum 5%,
    - b) fundusze niepodzielne, w tym zasobowy: minimum 95%;
  - przeznaczają co najmniej 90% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
    - a) strategią rozwoju banku,
    - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
    - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
    - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną;
  - dąży do utrzymania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie nie wyższym niż 11% funduszy własnych banku.

System zarządzania kapitałowego (zarządzania ryzykiem kapitałowym) jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), których struktura oraz jednoznaczne przypisanie komórek do poszczególnych linii obrony, zostało ustalone w Regulaminie organizacyjnym.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

Organy banku

- a) Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad realizacją polityki kapitałowej oraz jej zgodności ze strategią i planem finansowym Banku; przynajmniej raz na kwartał analizuje raporty dotyczące adekwatności kapitałowej i wykorzystaniu limitów oraz skutkach decyzji w zakresie zarządzania kapitałami; Komitet Audytu – monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem
- b) Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie, wdrożenie i utrzymanie skutecznego procesu zarządzania adekwatnością kapitałową (ryzykiem kapitałowym) oraz monitorowanie efektywności tego procesu; co najmniej raz w roku dokonuje, na podstawie przeglądu procesu, w tym przeglądu ICAAP, oceny przyjętej polityki pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian; o wynikach oceny Zarząd informuje Radę Nadzorczą;

Drugi poziom

- a) Zespół zarządzania ryzykami i analiz- odpowiada za zaplanowanie alokacji kapitałów zgodnie z ocenianym poziomem ryzyka, wyznaczanie wymogów i monitorowanie przestrzegania akceptowalnego poziomu adekwatności kapitałowej, odpowiada za identyfikację zagrożeń mających wpływ na ryzyko Banku oraz dokonuje pomiaru i raportowania w zakresie kapitałów i adekwatności kapitałowej;

Pierwszy poziom:

- a) Wszyscy pracownicy Banku – przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli bieżącej.

Alokacja funduszy własnych Banku na poszczególne ryzyka odbywa się zgodnie z przewidywanym narażeniem na ryzyko i wewnętrznymi przepisami Banku, w tym zawartymi w „Instrukcji wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie” raz do roku. Alokacja oznacza przypisanie odpowiedniej części funduszy własnych do rodzaju ryzyka, tak, aby w przypadku powstania niespodziewanych strat zabezpieczyć możliwość ich pokrycia odpowiednią wartością funduszy własnych.

Alokacja kapitału na poszczególne rodzaje ryzyk – poziom apetytu na ryzyko:

- 1) Ryzyko kredytowe - alokacja funduszy na ryzyko kredytowe odbywać się będzie zgodnie z zasadami wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określonego w Rozporządzeniu 575/2013 UE, po weryfikacji w procesie analizy przeprowadzanej zgodnie z przyjętym w Banku procesem ICAAP. Limit alokacji kapitału na ryzyko kredytowe nie może przekroczyć 50% funduszy własnych.
- 2) Ryzyko rynkowe - alokacja funduszy na ryzyko walutowe odbywać się będzie zgodnie z zasadami wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego określonego w Rozporządzeniu 575/2013 UE, po weryfikacji w procesie analizy przeprowadzanej zgodnie z przyjętym w Banku procesem ICAAP. Zakłada się, że wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego nie będzie występował, w związku, z czym Bank nie alokuje funduszy na to ryzyko.
- 3) Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko modeli) - alokacja funduszy na ryzyko operacyjne odbywać się będzie zgodnie z zasadami wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka określonego w Rozporządzeniu 575/2013 UE, po weryfikacji w procesie analizy nadzorczej przeprowadzanej zgodnie z przyjętym w Banku procesem ICAAP. Limit alokacji kapitału na ryzyko operacyjne nie może przekroczyć 10% funduszy własnych.
- 4) Ryzyko koncentracji - alokacja funduszy na ryzyko koncentracji odbywa się zgodnie z „Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”. Wewnętrzny wymóg kapitałowy wyznacza się na pokrycie ryzyk wynikających z zaangażowań kredytowych odnoszących się do dużych zaangażowań, koncentracji branżowej, koncentracji przyjętych form zabezpieczeń, koncentracji w jednorodny instrument finansowy oraz koncentracji geograficznej. Limit alokacji kapitału na ryzyko koncentracji nie może przekroczyć 0% funduszy własnych.
- 5) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej - alokacja funduszy na ryzyka stopy procentowej odbywać się będzie zgodnie z „Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej uwzględnia ryzyko przeszacowania oraz ryzyko bazowe i wyznacza się w oparciu o ww. procedurę. Zakłada się, że limit tej alokacji nie może przekroczyć 20% funduszy własnych.

- 6) Ryzyko płynności - alokacja funduszy na ryzyko płynności odbywać się będzie zgodnie z „Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka płynności wyznacza się w oparciu o ww. procedurę, na podstawie kosztów utrzymania płynności. Zakłada się, że limit tej alokacji nie może przekroczyć 2% funduszy własnych Banku.
- 7) Ryzyko biznesowe - alokacja funduszy na ryzyko biznesowe odbywać się będzie zgodnie z „Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka biznesowego wyznacza w oparciu o ww. procedurę. Jednocześnie limit tej alokacji nie może przekroczyć 3% funduszy własnych.
- 8) Pozostałe ryzyka (w tym ryzyko rezydualne) - alokacja kapitału na pozostałe ryzyka (rezydualne, utraty reputacji,) odbywać się będzie zgodnie z „Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”. Jednocześnie limit tej alokacji nie może przekroczyć 5% funduszy własnych.

Ryzyko braku zgodności

Cel zapewniania zgodności, w tym zarządzania ryzykiem braku zgodności

Celem zapewniania zgodności, w tym zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest utrzymanie ryzyka braku zgodności na akceptowalnym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą poziomie. Podstawowy celem realizacji Polityki w Banku jest uzyskanie stanu, w którym wszelkie działania Banku, jego organów i pracowników są w maksymalnym stopniu zgodne z przyjętymi przepisami prawnymi, regulacjami wewnętrznymi, a także standardami rynkowymi.

Zgodność (nazywana czasem z ang. compliance) w rozumieniu Polityki oznacza zgodność działania Banku jako instytucji, a także zgodność działań podejmowanych przez osoby zatrudnione w Banku, członków organów Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Banku, standardami rynkowymi.

Zgodność należy rozumieć jako legalne i etyczne działanie na rzecz i w najlepszym interesie Banku.

Wszelkie działania Banku lub pracowników naruszające przepisy prawa lub standardy rynkowe, brak przestrzegania regulacji wewnętrznych prowadzący do naruszenia prawa lub standardów rynkowych, mogą prowadzić do naruszenia wizerunku Banku jako instytucji wiarygodnej i uwzględniającej w swych działaniach zasady legalności i etycznego postępowania i mogą spowodować negatywne skutki w postaci:

- 1) finansowe w postaci kar, zasądzonych odszkodowań skutkujące bezpośrednią stratą finansową,
- 2) niefinansowe – w postaci utraty reputacji lub osłabienia wizerunku Banku o sile oddziaływania dużo bardziej dotkliwej niż bezpośrednie straty finansowe.

W Banku określa się następujące istotne obszary zarządzania ryzykiem braku zgodności:

- 1) ochrona konsumenta i przeciwdziałanie nieuczciwej konkurencji, w tym:
  - a) stosowanie wzorców umów pozbawionych niedozwolonych klauzul umownych (tzw. klauzul abuzywnych);
  - b) wprowadzanie nowych produktów i modeli biznesowych, bez ryzyka obchodzenia powszechnie obowiązujących przepisów (Rek. M 14.6);
  - c) uczciwa reklama produktów;
- 2) przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz przestrzeganie sankcji międzynarodowych, w tym w zakresie wynikającym z Rek. M KNF pkt. 14.6;
- 3) zapobieganie konfliktom interesów, w tym konfliktowi personalnemu i działalności konkurencyjnej pracowników Banku;
- 4) prawidłowe rozpatrywanie skarg i reklamacji
- 5) realizacja obowiązków informacyjnych względem klientów banków zgodnie z przepisami, wynikające z:
  - a) Ustawy o kredycie konsumenckim
  - b) Ustawy o kredycie hipotecznym
  - c) Ustawy o usługach płatniczych
  - d) Polityki bancassurance – Rek. U KNF
  - e) obowiązku rzetelnego informowania o ryzyku produktów – w tym Rek. S KNF
- 6) prawidłowa realizacja Polityki wynagrodzeń;
- 7) prawidłowa realizacja Polityki informacyjnej, w tym dotycząca ujawnień.

Podejmując działania w celu zapewnienia zgodności, w tym zarządzania ryzykiem braku Zarząd podkreśla konieczność posiadania przez wszystkich pracowników odpowiedniej świadomości obowiązków w zakresie:

- 1) poszanowania prawa, w tym przestrzegania zasad ochrony tajemnicy bankowej, ochrony danych osobowych, wszelkich innych przepisów,
- 2) przestrzegania zasad etycznego działania,
- 3) unikania narażania Banku na negatywne oddziaływanie opinii klientów w reakcji na działania Banku związane z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.

Należy przez to rozumieć również, że działania na rzecz zarządzania ryzykiem braku zgodności nie powinny naruszać obowiązujących przepisów prawa i norm, dotyczy to w szczególności organizacji zarządzania ryzykiem braku zgodności, rodzaju podejmowanych działań, a także postępowania z osobami naruszającymi zasady przyjęte w Banku, itp.

Zarząd Banku podejmuje działania zmierzające do stworzenia i utrzymania kultury organizacyjnej, w której nacisk kładzie się na efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, przestrzeganie zasad i procedur oraz stosowanie ustalonych reguł postępowania, w tym ochronę przed utratą dobrej reputacji Banku.

Ryzyko braku zgodności - w odróżnieniu od innych rodzajów ryzyka, takich jak ryzyko kredytowe, czy rynkowe – obejmuje działanie wielu komórek i obszarów działalności Banku, w tym komórek i jednostek pierwszej linii obrony jak i drugiej linii obrony.

Bank poprzez budowę kultury organizacyjnej ukierunkowanej na właściwe postępowanie z ryzykiem zmierza do aktywnego włączania się każdego pracownika w zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Podstawową rolę odgrywa działanie kadry kierowniczej Banku, z uwagi na najważniejsze elementy kształtowania kultury organizacyjnej w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności wdrażane w Banku, w postaci:

1. odpowiednich zachowań i postawy kierownictwa, tzw. „przykład z góry”,
2. promowanie znajomości i stosowania zasad etycznego działania ,
3. jasne przypisanie i komunikowanie pracownikom ustalonych zadań i celów,
4. szkolenia i dzielenie się wiedzą,
5. ustalenie zasad oceny działalności, w tym promujących rzetelną realizację zadań
6. organizacja sposobu podejmowania decyzji zapobiegająca nieprawidłowościom,
7. delegowanie uprawnień i odpowiedzialności na niższe szczeble
8. uświadomiona odpowiedzialność pracowników za ryzyko braku zgodności.

Zapewnianie zgodności zorganizowane jest w Banku na trzech, niezależnych poziomach:

Pierwsza linia obrony – obejmuje działanie komórek i jednostek organizacyjnych pierwszego poziomu, w tym:

- 1) bieżące zapewnianie zgodności w toku operacji – poprzez odpowiednie stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności (np. przeglądy zarządcze, udział w sporządzaniu analizy luk regulacyjnych, wydawanie zaleceń po dokonanych testach poziomych pierwszej linii obrony, dostarczanie danych do wyznaczania wartości wskaźników ryzyka braku zgodności) oraz mechanizmów kontrolnych (np. procedur, podziału zadań, autoryzacji operacji, uzyskiwania autoryzacji projektów regulacji wewnętrznych, produktów itp.) a także przestrzeganie przepisów prawa, nadzorczych i regulacji wewnętrznych,
- 2) dbałość o zgodność w toku projektowania regulacji wewnętrznych dotyczących realizacji procesów Banku, w przypadku projektowania przez komórki organizacyjne pierwszej linii,
- 3) udział w realizacji procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności – np. w zakresie przekazywania informacji służących do pomiaru ryzyka, a także zgłaszania naruszeń zgodności;
- 4) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach monitorowania poziomego (weryfikacja bieżąca oraz testy poziome),

Druga linia – obejmuje działanie Komórki Zgodności, a także współpracujących w nią innych komórek drugiej linii obrony, w zakresie:

- 1) stosowania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności -
- 2) stosowania mechanizmów kontrolnych dotyczących Komórki Zgodności – np. przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących działania Komórki Zgodności, zachowania podziału zadań, niezależności komórki, szkoleń jej pracowników w zakresie związanym z zapewnianiem zgodności i przepisami prawa lub regulacyjnymi;
- 3) stosowania mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności dotyczących innych komórek drugiej linii obrony – np. przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących działania komórek, w zakresie procedur działania, właściwego podziału zadań, uzyskiwania autoryzacji projektów regulacji wewnętrznych, szkoleń pracowników w zakresie związanym z zapewnianiem zgodności i przepisami prawa lub regulacyjnymi;

- 4) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach Komórki Zgodności - weryfikacja bieżąca pozioma oraz testy poziome,
- 5) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach monitorowania pionowego (weryfikacja bieżąca pionowa oraz testy pionowe),
- 6) realizacji procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności - identyfikacji, pomiaru, monitorowanie oraz raportowania na temat ryzyka.

Trzecia linia – niezależna ocena adekwatności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez działanie audytu wewnętrznego SSOZ BPS.

Zadania w zakresie zapewniania zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności
Rada Nadzorcza

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnianiem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, tym samym nadzoruje obszar zapewniania zgodności, w tym zarządzanie ryzykiem braku zgodności, będące elementem systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza akceptowalny poziom ryzyka braku zgodności.
3. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
  - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
  - 2) zatwierdza Politykę zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym, ponadto „Regulamin kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego”, a także „Regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności”.
  - 3) dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Komórki Zgodności,
  - 4) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank i informuje SSOZ BPS o wynikach tej oceny.
4. Komitet audytu – monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej, opiniuje jego adekwatność i skuteczność.
5. W ramach nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności Rada Nadzorcza Banku:
  - 1) ocenia adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki zgodności, audytu SSOZ BPS, Zarządu Banku, oraz Komitetu audytu
  - 2) nadzoruje i ocenia czynności wykonywane przez członków Zarządu Banku w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania,
  - 3) nadzoruje przestrzeganie w Banku regulacji wewnętrznych w zakresie zapewniania zgodności.
6. Rada Nadzorcza Banku upewnia się, że wprowadzone przez Zarząd Banku rozwiązania organizacyjne oraz regulacje wewnętrzne mające na celu ograniczenie występowania konfliktu interesów i powiązań personalnych są odpowiednie i zapewniają w szczególności (Rekomendacja M KNF):
  - 1) rozdzielenie funkcji kierowania i zwierzchności organizacyjnej nad jednostkami operacyjnymi w banku (w tym uwzględniające podejmowanie decyzji w okresie zastępstw członków Zarządu Banku),
  - 2) niezależność i obiektywizm sprawowanej kontroli wewnętrznej,

- 3) przestrzeganie określonych w Banku zasad podejmowania decyzji przez osoby powiązane personalnie.
7. Wewnętrzny podział kompetencji wskazujący członka Zarządu Banku, do którego są zgłaszane naruszenia oraz odpowiedzialnego za bieżące funkcjonowanie *Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w Banku Spółdzielczym* podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku.
8. Rada Nadzorcza Banku, w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w roku, ocenia adekwatność i skuteczność *Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w Banku Spółdzielczym*.

Zadania Zarządu Banku

1. Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu kontroli wewnętrznej - w tym w zakresie zapewniania zgodności oraz procedur anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych i standardów etycznych.
2. Zarząd Banku odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, w tym: opracowanie Polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej Banku w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności.
3. Do obowiązków Zarządu Banku należy opracowanie, wdrożenie oraz zapewnianie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, w szczególności wyodrębnienie Komórki Zgodności oraz zapewnienie jej odpowiedniej niezależności i zasobów.
4. Zarząd Banku podejmuje działania, mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku z Komórką Zgodności, oraz dostępu pracowników komórki do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje poufne, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
5. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku jest odpowiedzialny za adekwatność i skuteczność *Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych*.
7. Zarząd Banku ustala wewnętrzny podział kompetencji wskazujący członka Zarządu Banku, do którego są zgłaszane naruszenia oraz odpowiedzialnego za bieżące funkcjonowanie *procedury anonimowego zgłaszania naruszeń*.
8. Zarząd Banku informuje nie rzadziej niż raz do roku Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełniania zadań w zakresie:
  - 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej, w tym zapewniania zgodności,
  - 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
  - 3) zapewniania niezależności komórce zgodności,
  - 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników Komórki Zgodności.

Zadania Komórki Zgodności

W Banku funkcjonuje Komórka Zgodności, będąca częścią drugiej linii obrony, ma ona charakter niezależny, funkcjonuje z odpowiednim uwzględnieniem zasady unikania konfliktu interesów, w tym niezależnie od działań pierwszej linii obrony.

Cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną Komórki Zgodności w Banku określa „Regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności” opracowany zatwierdzany przez Zarząd Banku oraz akceptowany Radę Nadzorczą Banku.

Komórka Zgodności wykonuje czynności na podstawie *Regulaminu funkcjonowania Komórki Zgodności*, *Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności* oraz innych regulacji wewnętrznych dotyczących obszarów związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.

Podstawowe zadania Komórki zgodności:

- 1) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych określających: cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną komórki, a także pisemne procedury, metodyki oraz dokumentowanie działań,
- 2) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
- 3) dbałość o właściwe powiązanie zarządzania ryzykiem braku zgodności ze strategią Banku, w tym poprzez dokonywanie przeglądów zarządczych regulacji dotyczących działania Komórki Zgodności oraz w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 4) koordynowanie działań innych komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 5) koordynowanie procesu informowania o zmianach w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych,
- 6) identyfikowanie ryzyka braku zgodności, w szczególności poprzez:
  - analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych,
  - analiza nowych produktów i usług wprowadzanych do oferty banku, analiza modyfikacji tych produktów i usług oraz analiza procesów sprzedażowych tych produktów i usług, pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi (np. analiza pod kątem zgodności z ustawą o kredycie konsumenckim, wymogami bancassurance, wymogami, przeciwdziałania tzw. missellingowi, itp),
  - przeprowadzanie w stosownych przypadkach wewnętrznych postępowań wyjaśniających;
- 7) ocenę ryzyka braku zgodności poprzez pomiar lub szacowanie,
- 8) kontrolę ryzyka braku zgodności, rozumianą jako oddziaływanie na jego poziom, poprzez działania podejmowane przez Komórkę, w zakresie:
  - stosowania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
  - określania przez Komórkę rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności stosowanych w Banku,
  - wskazywanie komórek organizacyjnych (w tym zwłaszcza działające w ramach pierwszej linii obrony) odpowiedzialne za zaprojektowanie, wdrożenie i stosowanie poszczególnych rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności w procesach, w których uczestniczą;

- 9) monitorowanie poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontrolnych, o których mowa pkt. 6, w szczególności poprzez wykorzystanie wyników oceny ryzyka braku zgodności oraz przeprowadzanie testów zgodności,
- 10) okresowe raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu audytu,
- 11) doradzanie Zarządowi i komórkom organizacyjnym w zakresie zgodności, bez naruszenia zasady unikania konfliktu interesów,
- 12) współpraca z komórkami wewnętrznymi Banku w zakresie oceny i monitorowania ryzyka braku zgodności, w tym z: Zespołem Zarządzania Ryzykami i Analiz, Inspektorem Ochrony Danych, koordynatorem AML,
- 13) przyjmowanie zgłoszeń naruszenia prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych i zapewniania ochrony danych osób dokonujących zgłoszeń, jak również osób, którym zarzuca się dokonanie naruszenia,
- 14) monitorowanie i raportowanie statusu zaleceń wydanych dla Banku z wszystkich źródeł (audyt SSOZ, UKNF, UOKiK, zaleceń Wewnętrznych oraz Zewnętrznych) oraz raportowanie kwartalne o statusie realizacji do RN,
- 15) dokonywanie przeglądu wdrożenia polityki wynagrodzeń dokonywanemu nie rzadziej niż raz w roku. Raport z przeglądu przedstawiany jest Radzie Nadzorczej.

Zadania komórek organizacyjnych drugiej linii

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do drugiej linii obrony, są odpowiedzialne m.in. za:

- 1) przygotowanie projektów regulacji wewnętrznych, zgodnie z zapisami Instrukcji Zasady techniki legislacyjnej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, Instrukcji opracowywania, opiniowania i wydawania wewnętrznych aktów prawnych w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, w tym w zgodności z przepisami prawa powszechnego, a także standardami rynkowymi w merytorycznych obszarach ich działania,
- 2) identyfikację ryzyka braku zgodności poprzez analizę zapisów w opracowywanych przez daną komórkę regulacjach, ze szczególnym uwzględnieniem w umowach z klientami – konsumentami klauzul niedozwolonych (pojawienie się w rejestrze klauzul niedozwolonych nowej klauzuli wymaga przeprowadzenia – we współpracy z *Radcą Prawnym* – analizy jej występowania w umowach z klientami – konsumentami, ustalenia przedmiotowej analizy winny mieć formę pisemną) oraz zgłaszanie propozycji zmian w regulacjach wewnętrznych w aspekcie klauzul niedozwolonych,

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone odpowiednio do drugiej linii obrony, są też odpowiedzialne są m.in. za współpracę z Komórką zgodności w zakresie:

- 1) identyfikacji i przekazywania informacji o występujących incydentach zgodności,
- 2) ewidencji w systemie zdarzeń operacyjnych dotyczących ryzyka braku zgodności,
- 3) dokonywania przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych Banku i przekazywanie ich wyników do Komórki Zgodności w razie stwierdzenia niezgodności tych regulacji z przepisami lub innymi regulacjami Banku.

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do drugiej linii obrony odpowiedzialne są za stosowanie i monitorowanie mechanizmów kontrolnych drugiej linii obrony - w ramach funkcji kontroli realizowanej zgodnie z Regulaminem kontroli wewnętrznej, a także

innymi regulacjami wewnętrznymi Banku, np. dotyczącymi realizacji nadzoru nad procesami, dokonywania przeglądów zarządczych, itp.

Zadania jednostek i komórek organizacyjnych Banku - pierwszej linii

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do pierwszej linii obrony (np. komórki zaliczone do Wydziału Produktów Bankowych) są odpowiedzialne m.in. za:

- 1) przygotowanie projektów regulacji wewnętrznych, zgodnie z zapisami Instrukcji Zasady techniki legislacyjnej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, Instrukcji opracowywania, opiniowania i wydawania wewnętrznych aktów prawnych w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, w tym w zgodności z przepisami prawa powszechnego, a także standardami rynkowymi w merytorycznych obszarach ich działania,
- 2) identyfikację ryzyka braku zgodności poprzez analizę zapisów w opracowywanych przez daną komórkę regulacjach, ze szczególnym uwzględnieniem w umowach z klientami – konsumentami klauzul niedozwolonych (pojawienie się w rejestrze klauzul niedozwolonych nowej klauzuli wymaga przeprowadzenia – we współpracy z Radcą Prawnym – analizy jej występowania w umowach z klientami – konsumentami, ustalenia przedmiotowej analizy winny mieć formę pisemną) oraz zgłaszanie propozycji zmian w regulacjach wewnętrznych w aspekcie klauzul niedozwolonych,

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do pierwszej, są też odpowiedzialne są m.in. za współpracę z Komórką zgodności w zakresie:

- 1) identyfikacji i przekazywania informacji o występujących incydentach zgodności,
- 2) ewidencji w systemie zdarzeń operacyjnych dotyczących ryzyka braku zgodności,
- 3) dokonywania przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych Banku i przekazywanie ich wyników do Komórki Zgodności w razie stwierdzenia niezgodności tych regulacji z przepisami lub innymi regulacjami Banku.

Jednostki organizacyjne Banku pierwszej linii - wykonują zadania związane z bieżącym zapewnianiem zgodności, w tym zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w toku swoich operacji, obejmuje to:

- 1) odpowiednie stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 2) zgłoszenia naruszeń przepisów zgodnie z Procedurą anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w Banku Spółdzielczym,
- 3) realizację niezależnego monitorowania poziomego przestrzegania mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności - zgodnie z Regulaminem kontroli wewnętrznej, a także innymi regulacjami wewnętrznymi Banku.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowany w Banku obejmuje:

- 1) Identyfikację ryzyka –
  - a) poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów rynkowych - na podstawie uzyskiwania informacji wewnętrznych i zewnętrznych o wymaganiach w zakresie zgodności, np.
    - baz danych i informacji o zmianach aktów prawnych,
    - alertów prawnych z Banku Zrzeszającego oraz SSOZ BPS
    - ewidencji regulacji wewnętrznych Banku,
  - b) informacji dotyczących braku wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności lub mechanizmów kontrolnych,

- c) zgłoszonych anonimowo informacji dotyczących naruszania przepisów, regulacji wewnętrznych i przyjętych norm,
- 2) ocenę ryzyka – poprzez jego pomiar lub szacowanie,
- 3) kontrolę ryzyka – poprzez projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 4) monitorowanie – wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności
- 5) raportowanie - na temat ryzyka braku zgodności – do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Komitetu audytu.

Środowisko zarządzania ryzykiem braku zgodności zapewniane w Banku obejmuje:

- 1) tworzenie kultury organizacyjnej, zorientowanej na właściwe postępowanie z ryzykiem, w tym: ustalenie zasad w postaci niniejszej Polityki i innych regulacji wewnętrznych, wykonywanie zadań kierownictwa obejmujących promowanie dobrych postaw, nadzór nad podwładnymi i ryzykiem ich działań,
- 2) właściwą strukturę organizacyjną i podział zadań,
- 3) zapewnienie odpowiednich zasobów, w tym wyodrębnienie i zapewnienie zasobów dla działania Komórki zgodności, a także zapewnienie uprawnień i niezależności Komórki zgodności,
- 4) zapewnienie odpowiednich zasobów informatycznych, w tym dostępu do baz danych lub informacji dotyczących zmian prawnych,
- 5) zapewnienie sprawnego przepływu informacji i raportowania wewnętrznego.
- 6) szkolenia.

Dokonywane jest monitorowanie poziomu ryzyka braku zgodności w celu:

- 1) ustalenia zmiany wielkości i profilu ryzyka na skutek zastosowania środków kontroli ryzyka braku zgodności (ryzyka rezydualnego, ryzyka resztkowego), w stosunku do ustalonego na podstawie pierwotnej identyfikacji i oceny poziomu ryzyka (ryzyka inherentnego),
- 2) kontroli i oceny wcześniejszych etapów procesu zarządzania ryzykiem, tzn. identyfikowania, pomiaru lub szacowania i planowania oraz wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka – celem oceny adekwatności i skuteczności procesu.

Profil ryzyka braku zgodności rozumiany jest, jako określenie skali narażenia Banku na negatywne zdarzenia z zakresu ryzyka braku zgodności, które mogą powodować lub powodują negatywne dla Banku konsekwencje tj. koszty finansowe i niefinansowe w ramach głównych obszarów ryzyka (procesów istotnych). Profil ryzyka braku zgodności, określa skalę i strukturę ekspozycji na ryzyko braku zgodności, a także ryzyko resztkowe pozostające po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka.

Zarząd Banku ustala akceptowalny poziom ryzyka braku zgodności, który jest zatwierdzany przez Radę Nadzorczą.

Akceptowalny poziom ryzyka braku zgodności należy rozumieć, jako całkowite ryzyko, na które Bank jest gotowy i które jest skłonny podjąć a priori, (co niekiedy nazywane jest apetytem na ryzyko braku zgodności).

Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka braku zgodności podlega kwartalnemu monitorowaniu oraz raportowaniu tego zagadnienia Radzie Nadzorczej, Zarządowi.

Do oceny profilu ryzyka braku zgodności Bank wykorzystuje:

- 1) informacje na temat naruszeń zgodności, w tym poziom strat finansowych i pozafinansowych;
- 2) informacje o zmianach przepisów prawnych lub regulacji wewnętrznych,
- 3) informacje dotyczące nieprawidłowości stosowania lub braku wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności lub mechanizmów kontrolnych,
- 4) zgłoszonych anonimowo informacji dotyczących naruszania przepisów i przyjętych norm,
- 5) analizy wskaźników ryzyka braku zgodności.

Komórka Zgodności dokonuje w cyklach rocznych w terminie do końca lutego danego roku weryfikacji profilu ryzyka braku zgodności oraz akceptowalnego poziomu ryzyka braku zgodności.

Raportowanie ryzyka braku zgodności

Komórka zgodności przedkłada raporty kwartalne Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, a także Komitetowi audytu zgodnie z zasadami zawartymi w Regulaminie funkcjonowania Komórki zgodności w Banku Spółdzielczym.

Raporty Komórki obejmują:

- 1) wyniki identyfikacji ryzyka braku zgodności, w tym obejmujących istotne zmiany w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych
- 2) wyniki oceny ryzyka braku zgodności, w tym obejmujących zestawienie ocen ryzyka braku zgodności wskazujących na wysoki poziom ryzyka braku zgodności,
- 3) wyniki kontroli ryzyka braku zgodności (sterowania ryzykiem), w tym obejmujące zestawienie najważniejszych rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 4) wyniki monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, w tym obejmujące zestawienie statusów wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności, przypadków korekty oceny ryzyka braku zgodności oraz wyników testowania pionowego (w tym w zakresie wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka).

W przypadku, gdy zidentyfikowana wielkość ryzyka braku zgodności jest wysoka lub krytyczna, niezbędne informacje w tym zakresie powinny być przekazywane przez komórkę zgodności niezwłocznie do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz co najmniej raz do roku, przekazywane do SSOZ BPS.

Raportowanie Zarządu Banku do Rady Nadzorczej Banku

Rada Nadzorcza Banku otrzymuje nie rzadziej niż raz do roku raport Zarządu Banku dotyczący efektywności (adekwatności i skuteczności) zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku.

Raportowanie wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających

Szczególnym rodzajem są raporty Komórki zgodności sporządzane doraźnie dotyczące wewnętrznych postępowań wyjaśniających, składane Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej Banku na skutek przeprowadzonego w Banku postępowania.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Bank stara się ograniczać ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

1. dokładne identyfikowanie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej,
2. okresową ocenę dźwigni finansowej, w tym:
  - o analiza przeszłych wielkości dźwigni finansowej,
  - o analiza bieżącej wielkości dźwigni finansowej,
  - o analiza zmian dźwigni finansowej biorąc pod uwagę zmiany wynikające z zatwierzonego planu finansowego,
3. bieżące monitorowanie wielkości dźwigni finansowej biorąc pod uwagę stopień wykonania planu finansowego i założeń zawartych w Strategii działania Banku.

W Banku funkcjonuje podział realizowanych zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez Bank.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), których struktura oraz jednoznaczne przypisanie komórek do poszczególnych linii obrony, zostało ustalone w Regulaminie organizacyjnym.

W procesie wyznaczania wymogów kapitałowych w Banku uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza;
2. Zarząd;
3. Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
4. Główny Księgowy;
5. Wydział finansowo – księgowy.

VII. Fundusze własne

Fundusze własne Banku wyliczane są zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia CRR. Fundusze własne Banku składają się z kapitału Tier I oraz kapitału Tier II.

Kapitał Tier I Banku składa się tylko z kapitału podstawowego Tier I, bowiem Bank nie posiada pozycji kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I.

Bank zobligowany był do zaliczania do rachunku kapitału podstawowego Tier I wyłącznie kwotę funduszu udziałowego opłaconą przed dniem 31.12.2011 r.

Fundusz udziałowy	193 300,00
Fundusz zasobowy	10 709 889,89
Fundusz ogólnego ryzyka	0,00
Fundusz rezerwowy	0,00
Fundusz z aktualizacji wyceny aktywów finansowych (+/-)	16 755,97
Fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego	22 755,99
Wartości niematerialne i prawne (-)	-37 475,98
AVA	-1 978,50
Kapitał Tier I	10.903.247,37
Rezerwa na ryzyko ogólne	0,00
Pożyczka podporządkowana	0,00
Kapitał Tier II	0,00
Łączny kapitał (Tier I i Tier II)	10.903.247,37

Główną pozycję funduszy własnych oraz podstawę działania Banku stanowi kapitał zasobowy, powiększany, co roku o wartość zysku netto.

Bank utrzymuje fundusze własne dostosowane do charakteru, złożoności i rozmiarów prowadzonej działalności, a także poziomu ryzyka, na które jest i może być Bank narażony.

Bank spełnił wymogi w zakresie funduszy własnych określone w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia CRR oraz Ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

VIII. Wymogi kapitałowe

W Banku funkcjonuje sformalizowany wewnętrzny proces monitorowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego — proces ICAAP, który został uregulowany w Instrukcji wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą i przyjętej przez Zarząd Banku.

Stosowana przez Bank metoda oceny adekwatności kapitałowej oparta jest o sprecyzowany szczegółowo w Rozporządzeniu CRR, kapitał regulacyjny, który stanowi punkt wyjścia do oszacowania wielkości dodatkowego kapitału na ryzyka, które nie są pokryte lub są pokryte nie w pełni przez kapitał regulacyjny. Rezultatem stosowanej metody oceny adekwatności kapitałowej jest ustalenie kapitału wewnętrznego.

Kapitał wewnętrzny Banku (sumaryczny kapitał wewnętrzny) to oszacowana przez Bank wielkość kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w działalności Banku uwzględniająca zmiany otoczenia gospodarczego oraz przewidywany poziom ryzyka.

Ustalenie kapitału wewnętrznego Banku przebiega w następujących etapach:

- wyliczenie kapitału regulacyjnego na pokrycie ryzyk,

- oszacowanie, czy kapitał regulacyjny jest w pełni adekwatny do rodzajów ryzyka uznanych za istotne,
- pomiar kapitału wewnętrznego dla istotnych rodzajów ryzyka nie pokrytych lub nie w pełni pokrytych kapitałem regulacyjnym,
- ocena istotności pozostałych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku,
- pomiar kapitału wewnętrznego dla pozostałych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku.

Kapitał wewnętrzny dla ryzyka wyliczany jest na podstawie wewnętrznych zasad (metod) uwzględniających skalę i specyfikę działania Banku w kontekście danego ryzyka (zasada proporcjonalności).

Podstawą dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku są metody wyznaczania regulacyjnego wymogu kapitałowego (8%), sprecyzowane w Rozporządzeniu UE (...), a także metody wyznaczania wymogów dotyczących bufora kapitałowego sprecyzowane w Ustawie o nadzorze makroostrożnościowym.

Szczegółowy sposób wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego opisany został w obowiązującej w Banku „Instrukcji wyznaczania minimalnych wymogów kapitałowych w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.

Bank dokonując szacowania kapitału wewnętrznego ustala, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyka ujęte w procesie oceny adekwatności kapitałowej:

- 1) ryzyko kredytowe – przy zastosowaniu metody standardowej do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych,
- 2) ryzyko operacyjne – przy zastosowaniu metody podstawowego wskaźnika do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych.

Ryzyko kredytowe

Badaniu podlega dywersyfikacja ryzyka kredytowego mierzona, jako odpowiednie rozproszenie posiadanych aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem.

Bank uznaje za akceptowany udział aktywów i zobowiązań pozabilansowych o podwyższonych wagach ryzyka 75% i więcej na poziomie do 70% sumy aktywów według wartości bilansowej powiększonych o udzielone zobowiązania pozabilansowe.

Ryzyko rynkowe

Ze względu na skalę prowadzonej działalności handlowej, ryzyko rynkowe w warunkach Banku, ograniczone jest do ryzyka walutowego.

Bank nie prowadzi działalności walutowej i nie wyznacza wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

Ryzyko operacyjne

Badaniu i ocenie podlegają straty operacyjne poniesione przez Bank na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy.

Suma strat operacyjnych, o których mowa w ust. 1, jest zmniejszana o spłaty, uzyskane odszkodowania, wypłaty z polis ubezpieczeniowych (tzw. straty odzyskane) etc.

Bank wylicza różnicę pomiędzy 2-krotnością poniesionych strat operacyjnych, o których mowa w ust.1, z uwzględnieniem ust. 2, a wyliczonym minimalnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

Dodatkowy wymóg kapitałowy ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę wyliczoną i przemnożoną przez wagę 8%.

Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań

Przy badaniu koncentracji dużych zaangażowań Bank wyłącza wszystkie zaangażowania określone w Rozporządzeniu 575/2013.

Bank do „dużych” zaangażowań zalicza zaangażowania Banku równe lub przekraczające 10% posiadanych na datę analizy funduszy własnych Banku.

Limit wewnętrzny sumy „dużych” zaangażowań Bank ustanawia na poziomie 230% funduszy własnych Banku.

Jeżeli suma wszystkich „dużych” zaangażowań przekracza ustalony limit, i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas wylicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka z tytułu dużych zaangażowań stanowi wartość obliczona według poniższej procedury:

- 1) wyznaczona zostaje różnica pomiędzy sumą wartości dużych zaangażowań a wyznaczonym limitem,
- 2) wyliczona zgodnie z pkt. 1 kwota zostaje przemnożona przez wartość równą średniej ważonej z wag ryzyka dla wszystkich „dużych” zaangażowań występujących w Banku,
- 3) otrzymana wartość przemnożona jest przez wagę 8% stanowi wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka z tytułu „dużych” zaangażowań.

Ryzyko koncentracji w sektor gospodarki

Podstawą zakwalifikowania ekspozycji kredytowej, do danej branży wg Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej osób fizycznych, jest rodzaj przeważającej działalności kredytobiorcy, wymieniony w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON).

Na potrzeby procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Bank przyjmuje wartość graniczną (limit) dla zaangażowania:

- 1) w sektor „administracja publiczna” - na poziomie 400% funduszy własnych,
- 2) w pozostałe sektory w ujęciu indywidualnym - na poziomie 300% funduszy własnych.

Jeżeli, dla co najmniej jednego sektora wystąpi przekroczenie wartości granicznej wynikającej i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczenia

Miarą koncentracji z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia jest odniesienie zaangażowań w obligu kredytowym zabezpieczonych danym rodzajem zabezpieczenia do funduszy własnych Banku.

Na potrzeby procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank przyjmuje wartość graniczną (limit) koncentracji:

- 1) w zabezpieczenie „hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej” – na poziomie max 360% funduszy własnych,
- 2) w pozostałe zabezpieczenia w ujęciu indywidualnym - na poziomie max 350% funduszy własnych.

Jeżeli dla co najmniej jednej formy zabezpieczenia (z wyłączeniem kaucji) wystąpi przekroczenie wartości granicznej (limitu) i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Ryzyko koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy

Za jednorodny instrument finansowy w zakresie oceny koncentracji aktywów Bank uznaje:

- 1) kredyty obrotowe,
- 2) kredyty w rachunku bieżącym,
- 3) limit w ROR,
- 4) kredyty w rachunku karty kredytowej,
- 5) kredyty na zakup papierów wartościowych,
- 6) kredyty inwestycyjne o terminie zapadalności do 10 lat,
- 7) kredyty inwestycyjne o terminie zapadalności powyżej 10 lat,
- 8) kredyty na cele konsumpcyjne,
- 9) kredyty na zakupy ratalne,
- 10) pozostałe kredyty konsumpcyjne,
- 11) kredyty na nieruchomości mieszkaniowe,
- 12) kredyty na nieruchomości komercyjne i pozostałe,
- 13) instrumenty dłużne klasyfikowane do portfela „kredyty i inne należności”,
- 14) dłużne papiery wartościowe,
- 15) zaangażowanie kapitałowe,
- 16) inne należności,
- 17) udzielone zobowiązania pozabilansowe (otwarte linie kredytowe).

Na potrzeby procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank przyjmuje wartość graniczną (limit) dla zaangażowania:

- 1) w instrument finansowy „dłużne papiery wartościowe” - na poziomie 450% funduszy własnych,
- 2) w pozostałe instrumenty finansowe - na poziomie 400% funduszy własnych.

W przypadku, gdy koncentracja zaangażowań w choćby jeden instrument finansowy osiągnie poziom powyżej, i Bank uzna to ryzyko za istotne, wówczas wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Ryzyko koncentracji geograficznej

Ze względu na ograniczenia prawne, czyli Statut banku, Ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych i ich zrzeszaniu, które ograniczają teren działania banku, Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie uznaje ryzyko geograficzne za nieistotne i nie dokonuje pomiaru kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji geograficznej.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Ze względu na to, że skala działalności handlowej Banku nie jest znacząca w rozumieniu Rozporządzenia UE w sprawie wyznaczania adekwatności kapitałowej, ryzyko stopy procentowej Bank wyznacza dla portfela handlowego i bankowego łącznie - wspólna metodologia jak dla portfela bankowego.

Wartość kapitału wewnętrznego powinna być adekwatna zarówno do faktycznie podejmowanego poziomu ryzyka stóp procentowych, jak również do przyjętego apetytu na ryzyko. Wartość ta, ponadto powinna uwzględniać wpływ niekorzystnych potencjalnych zmian wartości ekonomicznej kapitału oraz przyszłych dochodów odsetkowych. Biorąc pod uwagę powyższe założenia kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka stopy procentowej obliczany jest według następującej formuły:

$$IC = \left| \min(\Delta EV_{s+}^{cs}; \Delta EV_{s-}^{cs}; \Delta NII_{s+}^c; \Delta NII_{s-}^c) \right|$$

gdzie:

- IC - kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka stopy procentowej (wstępnie oszacowana wartość);
- ΔEV_{s+}^{cs} - zmiana wartości ekonomicznej kapitału z tytułu ryzyka stopy procentowej dla scenariusza wzrostu stóp procentowych;
- ΔEV_{s-}^{cs} - zmiana wartości ekonomicznej kapitału z tytułu ryzyka stopy procentowej dla scenariusza spadku stóp procentowych;
- ΔNII_{s+}^c - zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka stopy procentowej dla scenariusza wzrostu stóp procentowych;
- ΔNII_{s-}^c - zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka stopy procentowej dla scenariusza spadku stóp procentowych.

Wartość kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka stopy procentowej obliczana jest przy założeniu, że zmiana stóp procentowych wynosi 200 punktów bazowych, a dla ryzyka bazowego 35 pb.

Wymóg na kapitał wewnętrzny wynosi:

- 1) IC w przypadku, gdy udział bezwzględnej zmiany wartości ekonomicznej kapitału w sytuacji scenariusza zmiany stóp (EV) jest mniejszy lub równy limitowi alokacji na ryzyko stopy procentowej oraz
- 2) $1,1 \times IC$ – w przypadku, gdy udział bezwzględnej zmiany wartości ekonomicznej kapitału w sytuacji scenariusza zmiany stóp (EV) jest większy niż limit alokacji na ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko płynności

Do oceny poziomu ryzyka płynności Bank wykorzystuje uproszczoną metodę przepływów wyznaczając możliwe wpływy z tytułu kredytów i wypływy z tytułu depozytów w terminie do 30 dni.

Bank powinien utrzymywać aktywa płynne zgodnie z poniższym wzorem:

$$\text{Wpływy} - \text{Wpływy} \leq \text{Aktywa płynne}$$

Ryzyko biznesowe

Przy badaniu istotności ryzyka biznesowego, Bank przeprowadza ocenę skali zmiany wyniku finansowego w okresie 12 miesięcy.

Jeżeli skala zmiany wyniku finansowego jest większa niż 10% planowanego wyniku finansowego za rok, w którym przeprowadzana jest analiza i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas tworzy wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko biznesowe.

Ryzyko kapitałowe

Bank w ocenie istotności ryzyka kapitałowego dokonuje analizy wielkości dostępnego kapitału na pokrycie wszystkich istotnych ryzyk występujących w banku.

Wielkość dostępnego kapitału wyznaczana jest zgodnie z Rozporządzeniem UE bez uwzględniania funduszu udziałowego oraz funduszu z aktualizacji wyceny w części dotyczącej wyceny środków trwałych.

Tak wyznaczony dostępny kapitał dzieli się przez sumę minimalnych i dodatkowych wymogów kapitałowych.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Limit wskaźnika dźwigni Bank ustala na poziomie minimum 5%.

Przy badaniu istotności ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej Bank ocenia wynik testu warunków skrajnych dotyczących ryzyka dźwigni, tzn. istotność ryzyka stwierdza się, jeśli występuje spadek wskaźnika poniżej założonego limitu 5%, po zaistnieniu warunków skrajnych w postaci strat obniżających fundusze T1 o ponad 25%.

W wypadku przekroczenia limitu Bank tworzy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, którego wartość stanowi iloczyn wartości przekroczenia ponad limit i kwoty ekspozycji kredytowej.

Ryzyko rezydualne

Bank uznaje istotność ryzyka rezydualnego na podstawie zapisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Do wyznaczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka rezydualnego bierze się tylko ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotekami mieszkalnymi i komercyjnymi.

Proces wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego podlega ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej Banku.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), których struktura oraz jednoznaczne przypisanie komórek do poszczególnych linii obrony, zostało ustalone w Regulaminie organizacyjnym.

System kontroli wewnętrznej w zakresie szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego obejmuje analizę i ocenę:

- 1) stopnia wdrożenia oraz realizacji przyjętych przez Zarząd zasad wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego,
- 2) prawidłowości kształtowania się systemu przepływu informacji wewnętrznej w procesie wyznaczania kapitału wewnętrznego,
- 3) zgodności działania komórek i jednostek organizacyjnych Banku z przyjętymi procedurami,
- 4) stopnia dostosowania kapitału wewnętrznego do skali i charakteru działalności Banku,
- 5) dokładności, rzetelności i kompletności danych wprowadzanych do systemu pomiaru,
- 6) trafności oraz sensowności przyjmowanych przez Bank w pomiarze założeń i scenariuszy,
- 7) poprawności wyliczania wewnętrznego wymogu kapitałowego.

Zestawienie liczbowe kapitału wewnętrznego na dzień 31.12.2020 r. przedstawiono poniżej:

Rodzaj ryzyka	Alokacja kapitału (minimalny wymóg kapitałowy)	Alokacja kapitału (dodatkowy wymóg kapitałowy)	Alokacja kapitału (łącznie wymóg kapitałowy)	Określenie istotności ryzyka
Ryzyko kredytowe	2 542 738,48	0,00	2 542 738,48	istotne
Ryzyko rynkowe	0,00	0,00	0,00	nieistotne
Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko modeli)	610 761,60	0,00	610 761,60	istotne
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	X	0,00	0,00	istotne
koncentracja "dużych" zaangażowań	X	0,00	0,00	istotne
koncentracji w sektor gospodarki	X	0,00	0,00	nieistotne
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	X	0,00	0,00	nieistotne
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	X	0,00	0,00	nieistotne
koncentracji geograficznej	X	0,00	0,00	nieistotne
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	X	829 859,57	829 859,57	istotne
Ryzyko płynności	X	20 606,65	20 606,65	istotne
Ryzyko biznesowe	X	13 041,96	13 041,96	istotne
Pozostałe rodzaje ryzyka, z tego:	X	131 815,04	131 815,04	istotne
ryzyko utraty reputacji	X	0,00	0,00	nieistotne
ryzyko rezydualne	X	131 815,04	131 815,04	istotne
ryzyko nadmiernej dźwigni	X	0,00	0,00	nieistotne
Wymóg kapitałowy RAZEM	3 153 500,08	995 323,22	4 148 823,30	
Fundusze własne (uznane łączne kapitały)		10 903 247,37		
Kapitał podstawowy Tier I		10 903 247,37		
Kapitał Tier I		10 903 247,37		
Łączny współczynnik wypłacalności [%]		27,66		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]		27,66		
Współczynnik kapitału Tier I [%]		27,66		
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności [%]		21,02		
Współczynnik Fundusze własne / kapitał wewnętrzny		2,63		min. 1,00

Alokacja kapitału na poszczególne istotne rodzaje ryzyka ma na celu zapewnienie właściwego procesu zarządzania ryzykiem oraz wskazanie akceptowanego poziomu ryzyka wyrażonego w postaci limitów na poszczególne jego rodzaje. Wysokość tych limitów wyznacza akceptowalny apetyt na ryzyko zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku w Polityce kapitałowej Banku.

Kapitał regulacyjny

Przy wyliczaniu kapitału regulacyjnego Bank stosuje przepisy Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31.12.2020 r. w kalkulacji kapitału regulacyjnego Bank obliczał łączną kwotę ekspozycji na ryzyko obejmującą:

- 1) ekspozycję na ryzyko kredytowe,
- 2) ekspozycję na ryzyko operacyjne.

Kapitał regulacyjny z tytułu RYZYKA KREDYTOWEGO został skalkulowany z wykorzystaniem metody standardowej (określonej w Części Trzeciej, Tytuł II, Rozdział 2 Rozporządzenia CRR), z uwzględnieniem w obliczeniach współczynnika wparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), równego 0,7619, obniżającego narzuty kapitałowe z tytułu ekspozycji wobec MŚP.

Zestawienie ekspozycji kredytowych ważonych ryzykiem, z uwzględnieniem 8% kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, przedstawiono poniżej:

(dane w zł)

Nazwa ekspozycji	Portfel bankowy				
	PIERWOTNA EKSPOZYCJA PRZED UWZGLĘDNIENIEM WSPÓLCZYNNIKÓW KONWERSJI	WARTOŚĆ EKSPOZYCJI	KWOTA EKSPOZYCJI WAŻONEJ RYZYKIEM PRZED UWZGLĘDNIENIEM WSPÓLCZYNNIKA WSPARCIA MŚP	KWOTA EKSPOZYCJI WAŻONEJ RYZYKIEM PO UWZGLĘDNIENIU WSPÓLCZYNNIKA WSPARCIA MŚP	8% ekspozycji ważonej ryzykiem
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	40 004 004	40 004 004	456 698	456 698	36 536
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	15 501 756	15 501 756	3 100 351	3 100 351	248 028
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	13 292	13 292	13 292	13 292	1 063
Ekspozycje wobec instytucji	41 278 688	41 278 688	173 070	173 070	13 846
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	4 817 044	4 725 335	4 725 335	4 111 184	328 895
Ekspozycje detaliczne	8 958 790	8 866 451	6 649 838	6 649 838	531 987
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	18 981 660	18 464 114	18 464 114	14 096 701	1 127 736
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	875 949	28 996	43 494	43 494	3 480
Ekspozycje kapitałowe	1 005 000	1 005 000	1 005 000	1 005 000	80 400
Inne ekspozycje	4 148 912	4 148 912	2 134 603	2 134 603	170 768
Ekspozycje całkowite	135 585 095	134 036 548	36 765 795	31 784 231	2 542 738

W zakresie RYZYKA OPERACYJNEGO Bank wylicza kapitał regulacyjny przy wykorzystaniu metody wskaźnika bazowego, określonej w art. 315-316 Rozporządzenia CRR.

Kwota wymogu obliczona na 2020 r. z tytułu tego ryzyka wynosiła 627 742,24 zł.

W dniu 20 listopada 2020 r. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) opublikował interpretację przepisu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Rozporządzenie CRR), określającego zasady wyznaczania wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika bazowego (BIA). Przedmiotem tej interpretacji jest zagadnienie opisane jako „ostatnie trzy dwunastomiesięczne okresy dokonywane pod koniec roku obrachunkowego”, użyte w art. 315 ust. 1 w odniesieniu do wyznaczania odpowiedniego wskaźnika.

Stanowisko EBA w przedmiotowej kwestii oznacza konieczność aktualizacji wysokości wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie dokonał korekty wyznaczonego wskaźnika BIA na dzień 31.12.2020, po aktualizacji wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego wynosił: 610 761,60 zł.

Zestawienie łącznego kapitału regulacyjnego przedstawiono poniżej:

Rodzaj ryzyka	Alokacja kapitału (minimalny wymóg kapitałowy)
Ryzyko kredytowe	
Ryzyko rynkowe	2 542 738,48
Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko modeli)	0,00
Wymóg kapitałowy RAZEM	610 761,60
Fundusze własne (uznane łączne kapitały)	3 153 500,08
Kapitał podstawowy Tier I	10 903 247,37
Kapitał Tier I	10 903 247,37
Łączny współczynnik wypłacalności [%]	10 903 247,37
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	27,66%
Współczynnik kapitału Tier I [%]	27,66%

IX. Wskaźnik dźwigni finansowej

Wskaźnik dźwigni finansowej, Bank oblicza zgodnie z postanowieniami art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR, zmienionymi Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/62. Wskaźnik dźwigni obliczany jest jako miara kapitału Tier I Banku podzielona przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyrażona jest, jako wartość procentowa. Wskaźnik dźwigni wyznacza się na koniec każdego kwartału kalendarzowego.

Wyszczególnienie	(dane w zł)
Wielkość funduszy własnych (Tier I)	31.12.2020
Aktywa	10 903 247,37
Pozycje pozabilansowe	133 496 130,00
Wskaźnik dźwigni	502 943,00
	8,14%

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej - oznacza ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

Wartością ekspozycji składnika aktywów jest wartość księgowa tego składnika, która pozostaje po dokonaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, dodatkowych korekt wartości oraz innych redukcji funduszy własnych związanych z danym składnikiem aktywów. Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego to korekty z tytułu rezerw celowych utworzonych na należności.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz raz na kwartał wyznacza wielkość wskaźnika dźwigni i porównuje wyliczoną wielkość z wielkościami wskaźnika dźwigni z poprzednich okresów.

Limit wskaźnika dźwigni Bank ustala na poziomie min. 5%.

X. - Instrumenty kapitałowe w portfelu bankowym

Bank nie prowadził działalności handlowej, czyli związanej z nabywaniem akcji i udziałów w celu osiągnięcia zysków związanych z obrotem tymi instrumentami.

Na dzień bilansowy Bank posiadał aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, tj. akcje i udział Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie (pełniącego dla Banku funkcję Banku Zrzeszającego) o łącznej wartości bilansowej 1 005 000 zł, na które składają się:

- Akcje BPS SA. Serii T – 225 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii I – 30 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii W – 135 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii J – 61 184,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii K – 318 816,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii AA – 50 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii L – 75 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii M – 25 000,00 zł,
- Udziały SSOZ – 5 000 zł,
- Akcje BPS SA. Serii O – 59 287,50 zł,
- Akcje BPS SA. Serii R – 20 712,50 zł.

XI. Aktywa wolne od obciążeń

Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie, lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

W tabeli poniżej przedstawiono informację w zakresie aktywów obciążonych i nieobciążonych posiadanych przez Bank na dzień 31.12.2020 r.:

(dane w zł)

Łp.	Kategorie ekspozycji	Aktywa wolne od obciążeń	Aktywa obciążone
1.	Kredyty na żądanie	21 671 083	-
2.	Instrumenty udziałowe (akcje, udziały)	1 005 000	-
3.	Dłużne papiery wartościowe	39 283 205	-
4.	Kredyty inne niż na żądanie	66 502 447	-
5.	Inne aktywa	4 488 069	-
Razem		132 949 804	-

XII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne

Bank nie posiada ekspozycji sekurytyzacyjnych.

XIII. Bufory kapitałowe

Bufor antycykliczny stanowi kwotę kapitału podstawowego Tier I, dodatkową w stosunku do kapitału podstawowego Tier I utrzymywanego na potrzeby spełniania wymogu w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia CRR, na poziomie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 tego rozporządzenia, pomnożonej przez średnią ważoną wskaźników bufora antycyklicznego obliczoną zgodnie z art. 21 ust. 4 (bufor antycykliczny specyficzny dla instytucji) Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

Od dnia 1 stycznia 2016 r. wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% (wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia).

XIV. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Banku.

XV. Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.
Bank nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.

XVI. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Bank nie stosuje metody IRB.

XVII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XVIII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XIX. Polityka i praktyka w zakresie wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie

W Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, do pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku zaliczani są członkowie Zarządu. W zakresie ustalania systemu wynagrodzeń powyższych osób w Banku funkcjonują procedury, opracowane między innymi w oparciu o Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń, a także inne przepisy oraz standardy rynkowe:

- 1) Polityka wynagrodzeń Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie,
- 2) Regulamin wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie,
- 3) Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie.

Polityka wynagrodzeń określa zasady ustalania, wypłaty i monitorowania wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku.

Wprowadzenie Polityki ma na celu wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku oraz wspieranie realizacji strategii działalności Banku i Strategii zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym oraz ograniczenie konfliktu interesów.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się: wynagrodzenia stałe (zasadnicze i dodatek funkcyjny) i wynagrodzenia zmienne – obejmujące składniki wynagrodzeń inne niż stałe w tym premie uznaniowe.

Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli.

Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Zarząd.

Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100 %.

Wypłata zmiennych składników wynagrodzenia uzależniona jest od pozytywnej oceny przez Radę Nadzorczą realizacji Strategii działania Banku, Strategii zarządzania ryzykiem, Polityk w zakresie zarządzania ryzykami przez Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie i Planu finansowego.

Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej.

W oparciu o zasadę proporcjonalności wynikającą z §29 ust. 2 Rozporządzenia, a w szczególności z uwagi na fakt, że część potencjalnie odraczanego wynagrodzenia zmiennego jest na tyle niewielka, że jej niezwłoczna wypłata nie wpłynie znacząco na wynik finansowy. Bank wypłaca osobom zajmującym stanowiska istotne całość wynagrodzenia zmiennego, niezwłocznie po jej przyznaniu.

Polityka wynagrodzeń w Banku uwzględnia następujące zasady:

- 1) Wynagrodzenie zmienne powinno być rozliczane i wypłacane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację niniejszej polityki;
- 2) Łączna wysokość zmiennych składników wynagrodzenia przyznawanego nie ogranicza zdolności Banku do podwyższenia funduszy własnych Banku;
- 3) Wynagrodzenie zmienne jest przyznawane lub wypłacane, gdy odpowiada sytuacji finansowej całego Banku oraz jest uzasadnione wynikami Banku i efektami pracy,
- 4) Ocena wyników osób odbywa się na zasadach określonych opisanych poniżej.

Wynagrodzenie zmienne nie przysługuje i nie może zostać przyznane, w przypadku wystąpienia sytuacji, o której mowa w art. 142 ust. 1 Prawa bankowego.

Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza wg załącznika do Polityki wynagrodzeń.

Warunkiem wpłaty zmiennych składników wynagrodzenia jest pozytywna ocena danego członka Zarządu, czyli gdy spełnione zostały łącznie wszystkie obligatoryjne warunki w Polityce wynagrodzeń oraz spełniony został, co najmniej jeden warunek, spośród fakultatywnych warunków określonych w Polityce wynagrodzeń.

Warunki obligatoryjne dotyczące oceny efektów pracy to:

- 1) W ocenianym okresie w stosunku do członka Zarządu nie zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze przez organy ścigania dotyczące podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę Banku;
- 2) Członek Zarządu uzyskał od Rady Nadzorczej pozytywną ocenę odpowiedzialności oraz absolutorium na Zebraniu Przedstawicieli w każdym roku w ocenianym okresie trzyletnim;
- 3) W stosunku do Banku, w ocenianym okresie trzyletnim:
  - a) nie jest prowadzona likwidacja,

- b) nie zostało wydane postanowienie o upadłości,
  - c) nie jest prowadzone postępowanie naprawcze,
  - d) współczynnik kapitałowy Banku wynosił co najmniej 13,25 % wg stanu na koniec okresu podlegającego ocenie,
  - e) wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR wynosił, co najmniej 0,80 wg stanu na koniec okresu podlegającego ocenie (wskaźnik wyliczany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS).
2. Warunki fakultatywne dotyczące oceny efektów pracy to:
- 1) Wskaźnik jakości portfela kredytowego na koniec każdego z lat okresu nie przekroczył poziomu 9,90%.
  - 2) W ocenianym okresie nie zostały nałożone na Bank decyzje administracyjne lub prawomocne wyroki sądowe, zobowiązujące Bank do zapłaty kwoty przekraczającej 1% funduszy własnych.
  - 3) W ocenianym okresie Bank osiągał wyniki finansowe netto na poziomie nie niższym niż 75% wyniku ustalonego w corocznym planie finansowym.
  - 4) Dynamika sumy bilansowej w układzie rok do roku na poziomie min 100%.

Wyniki oceny efektów pracy członków Zarządu za dany okres przyjmowane są w formie decyzji Rady Nadzorczej.

Łączna wysokość wynagrodzeń wszystkich osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku w roku 2020 przedstawia się następująco:

(dane w zł)

Wyszczególnienie	Wartość
Liczba osób zajmujących stanowiska kierownicze	3
Wartość wynagrodzeń za dany rok obrotowy, w tym:	
- stałe (płatne w gotówce)	445 552,13
- zmienne (płatne w gotówce)	445 552,13
Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą, w tym:	
- część przyznana	0
- część nieprzyznana	0
Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami	0
Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym	0
Liczba osób otrzymujących płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym	0

XX. Opis systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka, w szczególności uwzględniając: stopień skomplikowania procesów funkcjonujących w Banku i w podmiotach zależnych, zasoby, którymi dysponuje Bank, ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w zakresie poszczególnych procesów, w tym w szczególności w zakresie procesów istotnych, ocenę dotychczasowej adekwatności i skuteczności pierwszej, drugiej i trzeciej linii obrony.

Cele systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów kontroli wewnętrznej, w tym: celów ogólnych.

Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej, to zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Wyodrębnienie procesów istotnych

Bank dokonuje powiązania celów kontroli wewnętrznej z procesami uznanymi za istotne, w celu identyfikacji obszarów, w których może wystąpić ryzyko zaistnienia nieprawidłowości i wymagane będzie: zaprojektowanie, wdrożenie i przestrzeganie kluczowych mechanizmów kontrolnych.

Wyodrębnienia procesów uznanych za istotne, a także powiązania tych procesów z celami systemu kontroli wewnętrznej dokonuje **Stanowisko ds. zgodności** corocznie, a w razie potrzeby wynikającej z powołania nowych procesów lub zmiany ich statusu - na bieżąco.

Bank wyodrębnia procesy uznane za istotne wg następujących kryteriów:

- 1) za procesy istotne Bank uznaje, zgodnie z zasadą proporcjonalności i „Wytycznymi” wydanymi przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS procesy wymienione we wzorcowej macierzy funkcji kontroli, wydanej przez SSOZ BPS, a także proces - przeciwdziałanie praniu brudnych pieniędzy.
- 2) **Stanowisko ds. zgodności** weryfikuje corocznie lub w razie powołania nowych procesów – po ich powołaniu, w przypadku zmiany statusu na kluczowy lub krytyczny – po tej zmianie, listę procesów istotnych, w przypadku stwierdzenia wystąpienia nowych procesów istotnych spełniających definicję procesu istotnego - uzupełnia macierz o nowe procesy.

Stanowisko ds. zgodności pozyskuje informacje o procesach z dokumentacji procesów prowadzonej przez **Zespół zarządzania ryzykami i analiz**, a następnie dokonuje klasyfikacji zgodnie z ust. 2 i wykorzystuje pozyskaną informację dokumentowania funkcji kontroli w ramach prowadzenia macierzy funkcji kontroli.

Zarząd zatwierdza, w dokumentacji macierzy funkcji kontroli sporządzonej przez **Stanowisko ds. zgodności** listę istotnych procesów wyodrębnionych przez Bank oraz ich powiązanie z celami systemu kontroli wewnętrznej.

Mechanizmy kontrolne

W celu zapewnienia realizacji celów systemu kontroli Bank projektuje, wprowadza i zapewnia działanie mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku.

Mechanizmy kontrolne, w zależności od rodzaju mechanizmu, spełniają rolę:

- 1) prewencyjną – poprzez zapobieganie nieprawidłowościom (np. poprzez ustalenie ścieżki autoryzacji w procesie odstępstw, wprowadzenie zasad kontroli dostępu),
- 2) detekcyjną – poprzez wykrywanie nieprawidłowości (np. poprzez samokontrolę w odniesieniu do sporządzanej dokumentacji),

- 3) korekcyjną – poprzez korektę nieprawidłowości (np. poprzez zapewnienie automatycznego korygowania błędów w systemach informatycznych, w odniesieniu do określonych pól wypełnianych przez pracowników Banku).

Rodzaje mechanizmów kontrolnych dostosowywane są do określonych celów systemu kontroli wewnętrznej, stopnia złożoności procesów, ryzyka zaistnienia nieprawidłowości, uwzględniając dostępne zasoby Banku.

Mechanizmy kontrolne posiadane przez Bank składają się z odpowiedniego zbioru dopasowanego do czynników obejmującego co najmniej:

- 1) procedury;
- 2) podział obowiązków;
- 3) autoryzację, w szczególności autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych;
- 4) kontrolę dostępu;
- 5) kontrolę fizyczną;
- 6) proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym;
- 7) inwentaryzację;
- 8) dokumentowanie odstępstw;
- 9) wskaźniki wydajności;
- 10) szkolenia,
- 11) samokontrola.

W przypadku mechanizmów kontroli ryzyka (np. limit), mechanizmy kontrolne (np. procedura odnośnie przestrzegania limitu), powinny zapewniać, że mechanizmy kontroli ryzyka są przestrzegane.

Projektowanie, wprowadzenie i zapewnienie działania mechanizmów kontrolnych

Kryteria, jakie są uwzględniane przy projektowaniu mechanizmów kontrolnych wdrażanych w procesach Banku, obejmują:

- 1) dostosowanie projektowanego mechanizmu kontrolnego do zmian otoczenia rynkowego i regulacyjnego lub poziomu ryzyka – w tym przepisów prawnych i regulacyjnych lub profilu ryzyka Banku (rodzajów i nasilenia zagrożeń wpływających na ryzyko zaistnienia nieprawidłowości),
- 2) stopień dostosowania projektowanego rodzaju mechanizmu kontrolnego do charakterystyki procesu, tzn. organizacji procesu, stopnia automatyzacji czynności, poziomu ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
- 3) skuteczność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w przeszłości,
- 4) możliwość niezależnego monitorowania danego mechanizmu kontrolnego – tzn. możliwość uzyskania tzw. dowodów kontroli, potwierdzających działanie danego mechanizmu.

Za nadzór nad projektowaniem, wprowadzeniem i zapewnieniem działania mechanizmów kontrolnych w procesach odpowiadają osoby lub komórki wskazane przez Zarząd.

Właściciele procesów lub odpowiednie komórki organizacyjne pierwszej lub drugiej linii obrony mogą projektować lub modyfikować mechanizmy kontrolne stosowane w procesach (np. w treści sporządzanych projektów regulacji wewnętrznych), ale wdrożenie mechanizmów kontrolnych może być dokonane jedynie po dokonaniu weryfikacji projektów przez **Zarząd lub Komórkę Zgodności** – dotyczy w szczególności regulacji wewnętrznych opisujących lub dokumentujących sposób realizacji danego procesu lub realizacji danego mechanizmu kontrolnego.

Treść projektów regulacji wewnętrznych opisujących lub dokumentujących wprowadzane mechanizmy kontrolne jest sporządzana przez wyznaczone przez Zarząd osoby i podlega udokumentowanej weryfikacji –opiniowaniu przez Komórkę Zgodności.

Projektując mechanizmy kontrolne należy zapewnić możliwość dokumentowania ich stosowania (zapewniać dowody kontroli) w sposób umożliwiający niezależne monitorowanie przestrzegania poszczególnych mechanizmów kontrolnych, badanie i ocenę ich adekwatności i skuteczności przez audyt wewnętrzny, przeprowadzanie badań przez biegłych rewidentów oraz dokonywanie czynności nadzorczych przez uprawnione do tego instytucje.

Do podstawowych sposobów dokumentowania stosowania mechanizmów kontrolnych powinny należeć w szczególności:

- 1) podpisy na dokumentach,
- 2) przechowywanie w systemie informatycznym potwierdzenia stosowania poszczególnych mechanizmów kontrolnych,
- 3) raporty, w tym generowane przez system informatyczny.

Dokumentowania mechanizmów kontrolnych w sposób umożliwiający zidentyfikowanie komórki odpowiedzialnej za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie dokonuje się poprzez:

- 1) sporządzanie odpowiednich projektów regulacji wewnętrznych – zawierających informację o autorze regulacji, zatwierdzającym, uchwalającym daną regulację wewnętrzną,
- 2) przekazanie informacji do uzupełnienia lub aktualizacji matrycy funkcji kontroli po zatwierdzeniu regulacji wewnętrznej wprowadzającej lub zmieniającej mechanizmy kontroli.

Wprowadzenia mechanizmów kontrolnych dokonują, po zatwierdzeniu danej regulacji wewnętrznej wprowadzającej mechanizmy kontrolne przez Zarząd - jednostki i komórki organizacyjne zobowiązane do stosowania tych regulacji wewnętrznych.

Zapewnienie działania danego mechanizmu kontrolnego obejmuje reakcję na nieprawidłowości w zakresie realizacji danego mechanizmu – poprzez podjęcie odpowiednich działań naprawczych lub korygujących.

Zarząd systematycznie zapoznaje się z wynikami monitorowania mechanizmów kontrolnych, a także wynikami przeglądów zarządczych, co służy ocenie stopnia dopasowania mechanizmów kontrolnych do poziomu ryzyka zaistnienia nieprawidłowości procesu i pozwala odpowiednio reagować na pojawiające się problemy braku adekwatności lub skuteczności mechanizmów kontrolnych, w razie potrzeby Zarząd inicjuje ich zmianę.

Zasady obowiązujące w Banku związane z postępowaniem w razie nieprawidłowości (zalecenia pokontrolne) są stosowane odpowiednio.

Funkcja kontroli

System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne,

- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w tym wykrywanie nieprawidłowości,
  - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
- Funkcja kontroli realizowana jest na pierwszym i drugim poziomie zarządzania.

Dokumentacja funkcji kontroli

Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez: rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej oraz opis w formie matrycy funkcji kontroli.

Nadzór organów Banku nad systemem kontroli

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku promują wysokie normy etyczne oraz znaczenie elementów systemu kontroli wewnętrznej wszystkim pracownikom Banku. Wszyscy pracownicy Banku zapoznawani są z zasadami dotyczącymi systemu kontroli wewnętrznej obowiązującymi w Banku.

Rada Nadzorcza

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, audytu wewnętrznego.

W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:

- 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza politykę zgodności banku;
- 3) najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa „Komitet audytu”, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego.

Rada nadzorcza zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki zgodności.

Zarząd

Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnia niezależność komórek oraz środki finansowe.

Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w podmiotach zależnych, o ile Bank je posiada.

Zarząd Banku powinien ustanowić odpowiednie zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określić rolę komórek odpowiedzialnych za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie.

Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku.

Zarząd Banku powinien ustanowić odpowiedni zakres i kryteria niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmującego weryfikację bieżącą i testowanie.

Zarząd Banku powinien zapewnić funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisać odpowiednie zadania związane z zapewnianiem jej funkcjonowania.

Zarząd Banku powinien ustanowić zasady raportowania, co najmniej o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania pionowego

Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Komórką Zgodności, audytem wewnętrznym, a także dostępu w/w do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

Zarząd Banku określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące. Do środków naprawczych należy wydawanie zaleceń pokontrolnych na odpowiednim szczeblu organizacyjnym, w szczególności obejmujących polecenie zaprojektowania nowych i aktualizacja dotychczasowych mechanizmów kontrolnych (np. zmiana procedury, modyfikacja poszczególnych procesów, szkolenia).

Zarząd Banku powinien ustanowić kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a następnie przedstawić je Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia.

W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym, jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
- 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
- 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, w tym ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących
- 3) zapewniania niezależności komórce zgodności,

- 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników Komórki Zgodności.

Organizacja i zadania w ramach systemu kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony).

Działanie pierwszego poziomu (linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) stosowanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych;
- 2) dokonywanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) w ramach obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków – niezależnego monitorowania poziomego (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.

Działanie drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) stosowanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych;
- 2) dokonywanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez:
  - monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi),
  - lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu),

Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez SSOZ BPS.

Organizacja zadań w ramach systemu kontroli oraz komórki kontrolne

1. W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:

- 1) funkcję kontroli,
- 2) komórkę ds. zgodności,
- 3) wyznaczeni pracownicy banku zgodnie z matrycą funkcji kontroli,
- 4) pracownicy Departamentu Zgodności Banku BPS SA.

2. Funkcja kontroli - ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji opisanych w § 6, tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli odpowiednio do powierzonych danym stanowiskom, grupom ludzi lub jednostkom organizacyjnym zadań.

3. Komórka ds. zgodności – ma za zadanie zapewnianie zgodności, w tym identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie – działanie komórki regulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą.
4. Kontrola wewnętrzna- Bank Spółdzielczy zleca, a Bank BPS zobowiązuje się do wykonywania czynności doradczych w Banku Spółdzielczym, w zakresie ustalonym przez Zarząd Banku Spółdzielczego w zleceniu obejmującym obszary, procesy lub zagadnienia.

Podstawowe zadania Stanowiska ds. zgodności w zakresie zapewniania zgodności

Szczegółowe obowiązki i zasady działania komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej w zakresie zapewniania zgodności określa „*Polityka zgodności w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie*”, a także „*Regulamin funkcjonowania komórki zgodności w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie*”, dotyczy to w szczególności:

- 1) opracowania regulaminu funkcjonowania Komórki Zgodności,
- 2) przeprowadzania czynności komórki na podstawie regulaminu funkcjonowania Komórki Zgodności oraz procedur i metodyk;
- 3) dokumentowania czynności komórki;
- 4) identyfikowania ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę zgodności;
- 5) oceny ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka;
- 6) projektowania i wprowadzania, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 7) monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 8) okresowego przekazywanie raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 9) bieżące monitorowanie i ocena stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych z audytu wewnętrznego dokonywanego przez komórkę audytu wewnętrznego SSOZ BPS.

Podstawowe zadania Stanowiska ds. zgodności w zakresie realizacji funkcji kontroli

Podstawowe zasady działania komórki polegają w szczególności na:

- 1) dokonywaniu testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez planowe i doraźne testy (kontrole) w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, a także ocena poprawności stosowania i przestrzegania w kontrolowanych jednostkach i komórkach ustanowionych mechanizmów kontrolnych, z wyłączeniem zadań komórki,
- 2) dokonywanie analiz niezbędnych do oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, z wyłączeniem zadań komórki, w oparciu o dane uzyskiwane w wyniku przeprowadzanego testowania (kontroli) oraz dane otrzymywane z systemu sprawozdawczości,
- 3) opiniowanie i monitorowanie realizacji planów testowania (planów kontroli) związanych z testowaniem przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne Banku (testowaniem poziomym),
- 4) sporządzanie okresowych sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności i przedkładanie ich Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

Zakres wykonywanych czynności doradczych wykonywanych przez Departament Zgodności BPS SA

Bank BPS, w granicach zlecenia, może:

- a) wykonywać analizy na potrzeby identyfikacji zgodności procedur wewnętrznych Banku Spółdzielczego z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz rekomendacjami organów nadzoru, a także wewnętrznej spójności tych procedur, przy czym analizy są wykonywane w oparciu o materiały robocze dostarczone przez Bank Spółdzielczy, a wynikiem analiz jest identyfikacja potencjalnych luk wraz ze wskazówkami ich wypełnienia,
- b) świadczyć doradztwo w zakresie przeprowadzania testów wynikających z matrycy funkcji kontroli (zakres próby, wybór wspólnie z Bankiem Spółdzielczym elementów poddanych testowaniu, dostarczenie check listy, przeprowadzanie testów przez osoby posiadające stosowne przygotowanie i kwalifikacje).
- c) dokonywać przeglądu faz danego procesu i zawierających się w nich poszczególnych czynności pod kątem celowości i efektywności tych czynności, jak również weryfikować prawidłowość stosowanych do poszczególnych czynności mechanizmów kontrolnych.

Zapewnienie niezależności i zasobów komórkom kontrolnym

W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność Komórki Zgodności.

Zarząd i Rada nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności. Osoba kierująca Komórką Zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej. Osoba kierująca Komórką Zgodności lub osoby ich zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Zarządu Banku.

Osoba kierująca Komórką Zgodności lub osoby ich zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Rady Nadzorczej w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.

Powoływanie osoby kierującej Komórką Zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.

Odwwołanie osoby kierującej Komórką Zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tych osób przez Radę Nadzorczą.

W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników Komórki Zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.

W przypadku zmiany na stanowisku kierującego Komórką Zgodności, Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego, wraz ze wskazaniem przyczyny.

Stanowisko ds. zgodności (w przypadku stanowiska jednoosobowego – pracownik), w przypadku Banku Spółdzielczego zrzeszonego może być łączone z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku.

Pracownicy Stanowisko ds. zgodności mogą wykonywać inne obowiązki niż wynikające z zadań stanowiska, ale bez powodowania konfliktu interesów.

Zapewnienie zasobów

Pracownicy Komórki Zgodności posiadają kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności występującym w działalności Banku oraz mają dostęp do wszelkich niezbędnych informacji.

Zarząd jest odpowiedzialny za zapewnienie środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników Stanowisko ds. Zgodności.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Komórki Zgodności na podstawie:

- 1) opinii Komitetu audytu,
- 2) informacji Zarządu,
- 3) okresowych raportów Komórki Zgodności,
- 4) informacji o spełnieniu kryteriów adekwatności i skuteczności funkcji kontroli sporządzanej przez Komórkę Zgodności;
- 5) istotnych, z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, informacji uzyskanych od podmiotów zależnych,
- 6) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 7) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK),
- 8) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

Rada Nadzorcza może rozpatrywać propozycje zmian w zakresie systemu kontroli wewnętrznej przedstawionych przez Zarząd.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej wydawana jest przez Radę Nadzorczą.

Data sporządzenia: 15.07.2021

Sporządził:

Młodszy Specjalista

Magdalena Ogórczewska

Starszy Specjalista
ds. ryzyka i analiz

mgr Jolanta Litwinowicz

Zatwierdził:

PREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego
w Żmigrodzie

mgr Edward Smejtala
VICEPREZES ZARZĄDU
ds. handlowych

mgr Piotr Załozowski
VICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowo-księgowych

mgr Joanna Nowak

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W ŻMIGRODZIE WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2020 r.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie, w związku z art. 435 ust 1 lit. e-f) *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013* z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, oświadcza, że stosowane w Banku systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, a zakres ogłaszanych informacji jest adekwatny do stanu faktycznego oraz profilu ryzyka Banku.

Ogólny profil (poziom) ryzyka Banku wynika z przyjętych przez Bank strategii, w szczególności Strategii działania na lata 2018-2020, Strategii zarządzania ryzykiem, Polityki kapitałowej, Polityk dotyczących zarządzania poszczególnymi istotnymi rodzajami ryzyka w Banku.

Ogólny profil ryzyka w Banku został określony na podstawie wybranych wielkości oraz wskaźników i na dzień 31.12.2020 r. kształtował się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Wielkość (w tys.)
1	Suma bilansowa	132 963
2	Obligo kredytowe	48 123
3	Baza depozytowa	120 816
4	Fundusze własne	10 903
5	Wynik działalności bankowej	3 508
6	Koszty działania z amortyzacją	3 383
7	Różnica na rezerwach i odpisach aktualizujących	- 147
8	Wynik finansowy netto	348
9	Łączny współczynnik kapitałowy	27,66%
10	Współczynnik kapitału Tier I	27,66%
11	Współczynnik kapitałowy ryzyka kredytowego	25,39%
12	Wskaźnik jakości obliiga kredytowego	4,88%
13	Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami	251%
14	ROA netto	0,28
15	Marża odsetkowa	1,37%
16	C/I	90,47%
17	Wskaźnik dźwigni finansowej	8,14%

Na podstawie osiągniętych wyników działania oraz cyklicznych raportów w zakresie oceny adekwatności kapitałowej Banku oraz ryzyk obciążających działalność Banku, Zarząd oświadcza, że ogólny profil ryzyka Banku jest adekwatny do przyjętych założeń określających tolerancję na ryzyko.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowo-księgowych

mgr Joanna Nowak

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. handlowych

mgr Piotr Zalewski

PREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego
w Żmigrodzie

mgr Edward Smejtala